

የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ ቁጥር 708/2013

Workplace HIV/AIDS Prevention and Control
Directive No. 708/2013

የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር
Ministry of Urban Development and
Construction

መ ግ ቢ ያ	1
ክፍል ፩	
1. አጭር ርዕስ	2
2. ትርጓሜ	2
3. የመመሪያው ዓላማ...	4
4. የመመሪያው ተፈጻሚነት ወሰን...	5
ክፍል ፪	
5. መመሪያው የሚያራምዳቸው ስትራቴጂክ ጉዳዮች	5
6. የመመሪያው ቁልፍ መርሆዎች	6
ክፍል ፫	
7. የመመሪያው አጠቃላይ የማስፈጸሚያ ስትራቴጂዎች	9
ክፍል ፬	
8. የሚኒስቴር መ/ቤቱ የበላይ አመራር ሥልጣንና ተግባራት	10
9. የመ/ቤቱ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት	12
10. ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት	13
ክፍል ፭	
11. ግብረ-ኃይል ስለማቋቋም	14
12. የግብረ-ኃይሉ አደረጃጀት	14
ክፍል ፮	
13. የድጋፍና እንክብካቤ አሰጣጥ	19
14. ለድጋፍና እንክብካቤ ብቁ ስለመሆን	20
15. የድጋፍና እንክብካቤ ጥያቄ አቀራረብ	21
16. የድጋፍ አሰጣጥ መስፈርቶች	21
17. የድጋፍና እንክብካቤ ዓይነቶች	21
18. በገንዘብ የሚደረግ ድጋፍ	21
19. ድጋፍና እንክብካቤ ስለሚቋረጥበት ሁኔታ	22

81000280/34
30/4/2009

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሥራ ሰብሳቢነት ሚኒስቴር
የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሥራ ሰብሳቢነት ሚኒስቴር

ለሥርዓተ ያታ ሚኒስትራት መመሪያ
ከ/ል/ክ/ሚ/ር

ጉዳዩ:- የጸደቀ መመሪያ ስለመላክ!

በከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር ሥር በሚገኙ ሁሉም ቢሮዎች እና ጽ/ቤቶች ተፈጻሚ የሚሆኑትን የሥራ ያታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ ቁጥር 16/2004 ሆኖ ከሰኔ 2004 ዓ.ም. ጀምሮ የፀደቀ መሆኑ ይታወቃል።

በዚሁ መሠረት የመመሪያውን አፈጻጸም እንድትከታተሉ የፀደቀው 1 ጥራዝ ሰነድ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አባሪ ተደርጎ የተላከ መሆኑን እየገለጽን የሆነዱ ግልባጭ የተመዘገበላችሁም እንድታስፈጽሙት እናሳስባለን።

ግልባጭ

- ለከቡር ሚኒስትር ዴኤታ (የኮንስትራክሽን ዘርፍ)
- ለከቡር ሚኒስትር ዴኤታ (የከተማ ልማት ዘርፍ)
- ለሚኒስትር ጽ/ቤትና የሚኒ-ካቢኔ ጉዳዮች ቢሮ
- ለማስፈጸም አቅም ግንባታና የለውጥ ሥራ አመራር ቢሮ
- ለከተማ መሬት ልማት ማኔጅመንት ቢሮ
- ለመሬትና መሬት ነክ ቋሚ ንብረት ምዝገባ ኤጀንሲ
- ለኮንስትራክሽን ኢንዱስትሪ ልማትና ፊትላቶሪ ቢሮ
- ለከተማ ነጻነት ጽዳትና ውበት ቢሮ
- ለከተሞች መልካም አስተዳደርና አቅም ግንባታ ቢሮ
- ለመኖሪያ ቤቶች ልማትና የመ የመንግሥት ሕንጻዎች ኮንስትራክሽን ቢሮ
- ለድጋፍ ሰጪ ማስተባበሪያ ቢሮ
- ለሕዝብ ግንኙነትና ኮሚዩኒኬሽን ጽ/ቤት
- ለተቀናጀ የመሬት መረጃ ንጥልነት ጽ/ቤት
- ለአዲት መምሪያ
- ለሕግ መምሪያ

ከ/ል/ክ/ሚ/ር
ከእንደ ጥራዝ አባሪ ጋር

ክፍል ፯

20. የዲ.ሲ.ፕሊ.ን ጥፋት 23
21. የቅሬታ አቀራረብ ሥርዓቶች 23

ክፍል ፰

22. መመሪያው ስለሚሻሻልበት ሁኔታ 24
23. መመሪያውን ተግባራዊ የማድረግ ግዴታ 24
24. መመሪያው የሚጸናበት ጊዜ 24

የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ስርጭት የዓለማችን ከፍተኛ ችግር ከሆነ ውሎ አድሯል። እያስከተለ ያለው ችግርም ከጤና ችግር በላይ በመሆኑ የማህበራዊ፣ የኢኮኖሚያዊና የፖለቲካዊ ቀውሶችን አስከትሏል፤ በማስከተል ላይም ይገኛል። አገራችን ኢትዮጵያ ከድህነት ለመውጣት፣ ዘላቂ ልማት ለማረጋገጥና መልካም አስተዳደርን ለመገንባት የምታደርገውን ጥረት እየተፈታተነም ነው። ቫይረሱ እያስከተለ ያለው ሰብዓዊ ጉዳት አስከፊ ከመሆኑም በተጨማሪ መ/ቤቶች የሰለጠነ ባለሙያ እንዲያጡ፣ ሥራ ያልተሰራባቸው መደበኛ የሥራ ቀናት እንዲበዙ፣ ተተኪ የሰው ኃይል ለማሰልጠን የሚያስፈልገውን ተጨማሪ ወጪ እንዲያድግ፣ የተቋማት የሕክምና፣ የካሣ ክፍያና የቀብር ማስፈጸሚያ ወጪ እንዲንር፣ በአጠቃላይ የተቋማት የሥራ ውጤትና ትርፋማነት እያሽቆለቆለ እንዲሄድ ተፅዕኖ በማድረግ በሀገሪቱ አጠቃላይ ልማትና እድገት ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ ያሳድራል።

መንግስት የወረርሽኝን ስርጭት ለመግታትና እያስከተለ ያለውን ፈርጀ ብዙ ጉዳት ለመቀነስ በተቀናጀ ሁኔታ ለመቆጣጠርና ለመከላከል ይቻል ዘንድ ብሔራዊ ፖሊሲ በማውጣት እና ይህንንም ፖሊሲ መሠረት በማድረግ በአገር አቀፍ ደረጃ ህብረተሰቡንና የልማት አጋሮችን ያላተፋ በርካታ እንቅስቃሴዎችን ሲያደርግ ቆይቷል። እነዚህን ጥረቶች ይበልጥ አጠናክሮ ውጤታማ ለመሆን፣ በሥራ ቦታዎች የሚከናወኑ እንቅስቃሴዎች ወጥነት ያላቸውና በሀገራዊው የጤና ፖሊሲ መርሆዎች ላይ የተመሠረቱ እንዲሆኑ በተደረገው እንቅስቃሴ፣ በአገር አቀፍ ደረጃ በሴክተሮችና በተቋማት የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መመሪያዎች በመቅረጽ ወረርሽኝን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የተለያዩ ተግባራት በመከናወን ላይ ይገኛሉ።

የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴርም ይህንኑ ሁኔታ አጠናክሮ በመቀጠል ወረርሽኝን ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲሁም የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ቫይረስ በደማቸው ውስጥ ለሚገኝ ሠራተኞች ተገቢውን ትኩረት ለመስጠትና የኤድስ ህመምተኛ ለሆኑት ደግሞ አስፈላጊውን ድጋፍና እንክብካቤ ለማድረግ፣ በሀገራዊው የጤና ፖሊሲ መርሆዎች ላይ የተመሰረተ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ አዘጋጅቷል ። ይህ መመሪያ የፌዴራል ሲቪል ሰርቪስ ሚኒስቴር የመንግስት መ/ቤቶች የስራ ቦታዎች ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲችሉ በወጣው መመሪያ አራት ተራ ቁጥር 4.1 መሰረት ተዘጋጅቷል።

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር የስራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ ቁጥር 708/2013 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

ለቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም ካልተሰጠው በስተቀር ለዚህ መመሪያ አፈጻጸም፡

- 1) “ሚኒስቴር መ/ቤት” ማለት፡- በአዋጅ ቁጥር 691/2003 የተቋቋመው የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር ነው።
- 2) “ሠራተኛ” ማለት፡- በከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት ተቀጥሮ የሚሠራ ሰው ነው።
- 3) “የበላይ አመራር” ማለት፡- የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር ሚኒስትር እና ሚኒስትር ዴኤታ ወይም እንደ አግባቡ ሌሎች የመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊዎችን ያመለክታል።
- 4) “የሥራ ቦታ” ማለት፡- የመ/ቤቱ ሠራተኞች ሥራቸውን የሚያከናውኑበት መደበኛ ስፍራ ነው።
- 5) “ኤች.አይ.ቪ” ማለት፡- ሰውነት በተፈጥሮ በሽታን ለመቋቋምና ለመከላከል ያለውን ችሎታ ወይም ብቃት የሚሸረሽርና ደረጃ በደረጃም ለበሽታዉ ወይም ለኢንፌክሽን የሚዳርግ ተህዋስ ነው።
- 6) “ኤድስ” ማለት፡- በኤች.አይ.ቪ ሳቢያ ሰውነት በተፈጥሮ ያለውን በሽታን የመከላከል አቅም በማዳከም በማንኛውም ተደራራቢ ኢንፌክሽን ከተያዘ በኋላ የሚከሰት የበሽታ መገለጫ ነው።
- 7) “ኤች.አይ.ቪ በደሙ ውስጥ ያለበት ሰው” ማለት፡- አግባብ ካለዉ ባለስልጣን መ/ቤት ፈቃድ ባገኘ የምርመራ ተቋም የግለሰቡ የደም ናሙና ተወስዶ ደረጃውን በጠበቀ የምርመራ ሂደት ቫይረሱ በደሙ ውስጥ ስለመኖሩ የተረጋገጠ ግለሰብ ነው።
- 8) “የኤድስ ህመምተኛ” ማለት፡- በኤች.አይ.ቪ ቫይረስ ሳቢያ ሰውነቱ በተፈጥሮ ያለው በሽታን የመከላከል ችሎታ መዳከም የተነሳ በሚከሰቱ የተለያዩ በሽታዎች የተያዘ ህመምተኛ ሰው ነው።

- 9) "ወላጆቻቸውን ያጡ ሕጻናት" ማለት፡- የሚኒስቴር መ/ቤቱ ሠራተኛ ክንበፋ ሰው/ሰዎች ተወልደው በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሳቢያ አንድ ወይም ሁለቱንም ወላጆቻቸውን ያጡ ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ሕጻናት ናቸው።
- 10) "የኤች.አይ.ቪ የደም ምርመራ" ማለት፡- በደም ውስጥ ኤች.አይ.ቪ መኖር ወይም አለመኖሩን ለማረጋገጥ የሚደረግ ደረጃውን የጠበቀ የደም ምርመራ ሂደት ነው።
- 11) "ቅድመ ምርመራ የምክር አገልግሎት" ማለት፡- ለኤች.አይ.ቪ የደም ምርመራ በፈቃደኝነት የቀረበ ሠራተኛ ምርመራ ከማድረጉ በፊት ለምርመራው የተነሳሳበትን ዓላማ መሰረት በማድረግ የምርመራው ውጤት በቀጣይ ሕይወቱ ላይ አሉታዊ ተጽእኖ እንዳያስከትል ተመርማሪው ሥነ-ልቦናዊ ዝግጅት እንዲያደርግ የሚረዳ የባለሙያ ምክር ነው።
- 12) "ድህረ ምርመራ የምክር አገልግሎት" ማለት፡- በፈቃደኝነት የኤች.አይ.ቪ ደም ምርመራ ላደረገ ሠራተኛ የደም ምርመራ ውጤቱን መሠረት በማድረግ በባለሙያ የሚሰጥ የምክርና የሥነ-ልቦና ድጋፍ ነው።
- 13) "የአባላዘር በሽታ" ማለት፡- በግብረ-ሥጋ ግንኙነት ወቅት ከአንዱ ሰው ወደ ሌላው ሰው በረቂቅ ህዋስ ወይም ጀርም አማካኝነት የሚተላለፍ ኢንፌክሽን/በሽታ ሲሆን፤ ጨብጥን፤ ክርክርን፤ ባምቡሌን፤ ቂጥኝን፤ ያካትታል።
- 14) "ኮንዶም" ማለት፡- በወንድ ብልት ላይ ወይም በሴት ብልት ውስጥ የሚጠለቅ ቅባትነት ያለው ፕላስቲክ ሲሆን፤ በግብረ-ሥጋ ግንኙነት ወቅት ኤች.አይ.ቪ ቫይረስን ጨምሮ ሌሎች የአባላዘር ተዋህስያንና ያልተፈለገ እርግዝናን የመከላከል ዕድል እንዲሰፋ የሚረዳ ነው።
- 15) "ግብረ-ኃይል" ማለት፡- በሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሥርዓትን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚያስተባብርና የሚሰራ የአባላት ስብስብ/ግብረ-ኃይል ነው።
- 16) "ድጋፍና እንክብካቤ" ማለት፡- ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ እና ህመማን ሠራተኞች እንዲሁም ወላጆቻቸውን ያጡ ሕጻናት የተሻለ አኗኗር እንዲኖራቸው እና ወረርሽኝንም በመቀነስ ረገድ የበኩላቸውን አስተዋጽኦ እንዲያበረክቱ የሚያግዝ ሰብአዊ፣ መንፈሳዊ፣ ሥነ-ልቦናዊ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ተግባር ነው።
- 17) "ምስጢር" ማለት፡- የአንድ ሰው የኤች.አይ.ቪ ምርመራ ውጤት ወይም የህመም ሁኔታ ከኤድስ ጋር ያለውን ዝምድና የተመለከተ የሕክምና ሪከርድ ወይም መረጃ በሚስጥር የሚያዝበትና ይፋ የማይወጣበት የአሰራር ሥርዓት ነው።
- 18) "የመከላከል ተግባር" ማለት፡- መንስኤው ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ የሆነ የአንድ የጤና ችግር ወይም በሽታ የሚያስከትል ተህዋስ እንዳይዛመት ተገቢ ጥንቃቄ የማድረግ ተግባር ሲሆን፤ በሽታውን ለመከላከል የሚደረግን ማንኛውም የማስተማርና ሌሎች ተግባሮችን ያካትታል።

- 19) "መቆጣጠር" ማለት፡- የኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ስርጭት እና ሊያስከትል የሚችለውን ጉዳት ለመቀነስና ባለበት ለማቆም የሚወሰድ እርምጃ ማለት ነው።
- 20) "ምቹ የስራ ሁኔታ መፍጠር" ማለት፡- አንድ የሚኒስቴር መ/ቤቱ ሠራተኛ ቫይረሱ በደመውስጥ መኖሩ በምርመራ ሲረጋገጥ ወይም ለሠራተኞች ሲገለጽ የተመደበበት የሥራ ክፍል ከአካላዊና ከእስክራሚያዊ የጤና ሁኔታዎች ጋር የተመቻቸ እንዲሆን ጥረት የማድረግ ወይም ወደ አመቺ ሥራ ማዛወር ወይም ሌሎች ተገቢ አስተዳደራዊ ድጋፎችን ማድረግ ነው።
- 21) "መረጃ" ማለት፡- ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን አስመልክቶ በሁሉም ዘንድ በግልጽ ሊታወቅ የሚገባ አሃዛዊ ጥንቅር ወይም ድፍን ንጽጽራዊ ትንታኔ የያዘ ወቅታዊ ዘገባ ነው።
- 22) "ትምህርታዊ ፕሮግራም" ማለት፡- በተደራጀ መልክ መልእክትን ለሚመለከተው አድማጭ ወይም ተመልካች በተጠና ዉጤታማ የማስተላለፊያ መንገድ መግለጽ ነው።
- 23) "ጥናትና ምርምር" ማለት፡- በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ላይ የተገኘ ዕውቀት፣ ሳይንሳዊ መረጃ፣ ግንትና የነጠረ ሃሳብን ወዘተ... ለሌሎች ዉጤታማ በሆነ መንገድ ማስተላለፍ ወይም በዚህ መነሻነት ተጨማሪ ዕውቀትና ሃሳብ ለማግኘት የሚካሄድ ጥናት ነው።

3. የመመሪያው ዓላማ

የመመሪያው ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

- 1) በሚኒስቴር መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር ምቹ ሁኔታዎችን ለመፍጠር፤
- 2) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በስራ ቦታዎች ያለውን አሉታዊ ተፅዕኖ በሚመለከት ግንዛቤ በማሳደግ የአመለካከትና የአስተሳሰብ ለውጥ ለማምጣት የሚያስችሉ ተግባራትን ለማካሄድ፤
- 3) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በሠራተኞች፣ በቤተሰቦቻቸው እንዲሁም በዘርፉ እና መ/ቤቱ እያደረሰ ያለውን አሉታዊ ተፅዕኖ በመከላከል ለመቀነስ ብሎም ለማስወገድ ጥረት ለማድረግ፤
- 4) በቫይረሱ ምክንያት ሕመማን ለሆኑ የሚኒስቴር መ/ቤቱ ሠራተኞች እንዲሁም በበሽታው ሳቢያ በሞት ለተለዩ የመ/ቤቱ ባልደረቦች ቤተሰቦች እንደአስፈላጊነቱና አቅም በፈቀደ መጠን ድጋፍና እገዛ ለማድረግ፤
- 5) ኤች.አይ.ቪ በደማቸው ውስጥ ያለና የኤድስ ህመማን የሆኑ የመስሪያ ቤቱ ሠራተኞች መድልዎ የማይፈጸምባቸው፣ ሰብዓዊ መብታቸው የተከበረ፣ ተገቢው ድጋፍና እንክብካቤ የሚደረግላቸው መሆኑን ለማረጋገጥ፤
- 6) በኤድስ ምክንያት ወላጆቻቸውን ያጡ ለአካለመጠን ያልደረሱ ህጻናት ልጆችና በአጠቃላይ ተጠቂ የህብረተሰብ ክፍሎች አቅም በፈቀደ መጠን የምግብ፣ የአልባሳት፣ የትምህርትና የጤና ድጋፍ የሚያገኙበትን ሁኔታ ለማመቻቸት።

4. የመመሪያው ተፈጻሚነት ወሰን

ይህ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ የሥራ አካባቢዎችና በሠራተኞች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ፪

የመመሪያው ስትራቴጂክ ጉዳዮች እና መርሆዎች

5. መመሪያው የሚያራምዳቸው ስትራቴጂክ ጉዳዮች

1) ዘርፈ ብዙነት

የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ወረርሽኝ ያልነካው የሕብረተሰብ ክፍልና ተፅዕኖ ያላሳደረበት የኢኮኖሚ ሴክተር የለም። ስለሆነም በሚኒስቴር መ/ቤቱ የሚከናወኑ ማናቸውም ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከልና የመቆጣጠር ፕሮግራሞች ሠራተኛውን ጨምሮ ሁሉንም የልማት አጋሮች ያቀፉና ንቁ ተሳትፎን ያረጋገጡ ሊሆን ይገባል። የሥራ ቦታዎችም ወረርሽኙን የመከላከል ተግባርን እንደመደበኛ ተግባር በመውሰድ ምላሽ መስጠት ይገባቸዋል።

2) ባለቤትነት

የኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመግታትም ሆነ የሚያስከትለውን ተፅዕኖ ትርጉም ባለው ደረጃ ለመቀነስ የሚቻለው በሥራ ቦታዎች በባለቤትነትና በኃላፊነት የመንቀሳቀስ ስሜት ሲኖር ነው። ስለሆነም የወረርሽኙን የአውዳሚነት ባህሪ በወል በመረዳት፣ ሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያውን እንደአስፈላጊነቱ በማሻሻል፣ የአፈጻጸም መመሪያዎችን በማዘጋጀት፣ ፈጻሚ አካላትን በማደራጀት፣ ዕቅድ በመንደፍ፣ በጀት በመያዝ፣ የአፈጻጸም መርሐግብር በማመላከትና የክትትልና የግምገማ ስርዓት በመዘርጋት ፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ፕሮግራሞችን ተግባራዊ ሊያደርግ ይገባል።

3) ፈጣንና የማያቋርጥ እንቅስቃሴ ማድረግ

ወረርሽኙ እስካሁን በሀገር ላይ ያደረሰው ጉዳት እጅግ በጣም ሰፊ ነው። ስለሆነም በሀገሪቱ በሁሉም መስኮች የሚካሄደው የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዘመቻ አስቸኳይና የሁሉም የጋራ ጉዳይ ተደርጎ ሊወሰድ ይገባል። ከዚህ አንጻር ሚኒስቴር መ/ቤቱም በፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ትግሉ ውስጥ ፈጣንና የማያቋርጥ እንቅስቃሴ ፈጥሮ ሊንቀሳቀስ ይገባል።

4) የስርዓተ ፆታ እኩልነት መብትን ማራመድ

ማንኛውም በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ላይ የሚደረግ እንቅስቃሴ ፆታ ተኮር ሊሆን ይገባል። በተጓዳኝም በሥራ ቦታ በሚካሄዱ የመከላከል፣ የድጋፍና እንክብካቤ ተግባራት ሴቶችን እና ወጣቶችን በንቃት ማሳተፍ እጅግ አስፈላጊ መሆኑ ግንዛቤ ሊወሰድ ይገባል።

5) ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ ከሚገኝ ወገኖች ጋር ይበልጥ መተባበር

ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ ወገኖች ከግልና ከማኅበራዊ ልምዳቸው በመነሳት፣ ስለ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ለማስተማር ከፍተኛ አቅምና ብቃት አላቸው። የምክር አገልግሎት፣ ድጋፍና እንክብካቤ አገልግሎት ለመስጠትም መሰልጠን ይችላሉ። ከዚህ አኳያ በሥራ ቦታዎች የሚካሄዱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከል እንቅስቃሴዎች በእነዚህ ወገኖች የነቃ ተሳትፎ ሊታገዝ ይገባል። ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ ወገኖችን በፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ እንቅስቃሴ ማሳተፍ የቫይረሱን ስርጭት ለመቀነስና የእነሱንም ሕይወት ለማሻሻል አስተዋፅዖ እንዳለው መገንዘብ ይገባል።

6) ውጤታማነት

የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መስፋፋት ልማትን እና የእድገት ውጤቶችን የመሸርሸር ጫና ከማሳደሩም በተጨማሪ ያለንን ውስን ጥሪት በልማት ላይ እንዳናውል ያደርጋል። ስለሆነም ወረርሽኝን ለመዋጋት የሚደረገው እንቅስቃሴ ውጤታማ ይሆን ዘንድ፣ ግልጽነትና ተጠያቂነት የተላበሰ አሠራር የማስፈን ጥሪት ተገቢ ትኩረት ሊሰጠው ይገባል።

7) አግባብ ያለው የሀብት አጠቃቀም

ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ድህነት ስር እንዲሰድና እንዲባባስ ያደርጋል። በአፀፋውም ለኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ተጋላጭነትን ያሳድጋል። ወረርሽኝን ለመግታት የሚደረገው እንቅስቃሴ ሀገራዊ ሀብትን በአግባቡና በወቅቱ የመጠቀም ጥሪትን ይጠይቃል። ስለሆነም በስራ ቦታ የሚካሄዱ ፀረ-ኤድስ እንቅስቃሴዎች የራስ ሀብትን በመፍጠርና በአግባቡ ጥቅም ላይ በማዋል መርህ ላይ ተመርስተው ሊካሄዱ ይገባል።

6. የመመሪያዉ ቁልፍ መርሆዎች

1) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ የሥራ ቦታ ጉዳይም መሆኑን መቀበል፤

የመስሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊዎችና ሠራተኞች ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ የሥራ ቦታዎችና አጠቃላይ አገራዊ የልማት ችግር መሆኑን በመቀበል፣ ወረርሽኝ በመስሪያ ቤቱ ተልዕኮ አፈጻጸምና በሠራተኞች ኑሮ ላይ የሚያስከትለውን ፈርጀ ብዙ ተጽዕኖ ለመቋቋም በባለቤትነት ስሜትና በቁርጠኝነት ይንቀሳቀሳሉ።

2) በሥራ ቦታ መድልዎና ልዩነት አለማድረግ፤

የኤች.አይ.ቪ ቫይረስ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ የመስሪያ ቤቱ ሠራተኞችና ሥራ ፈላጊ አመልካቾች ምንም ዓይነት መድልዎና መገለል አይደረግባቸውም።

3) በሥራ ቦታዎች ለሥርዓተ ፆታ እኩልነት እና ልዩ ትኩረት ለሚሹ ጉዳዮች ቅድሚያ መስጠት፤

ሀ/ መ/ቤቱ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስን እና ሌሎች የአባላዘር በሽታዎች ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚነድፈው ማንኛውም ፕሮግራም በሥርዓተ-ፆታ እኩልነት መርህ ላይ የተመሰረተ እና የሴቶችን ተሳታፊነት የሚያጎለብት ይሆናል።

ለ/ በተፈጥሯዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሮች ምክንያት ለኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ስርጭት ይበልጥ ተጋላጭ ለሆኑ ሴቶች፣ አካል ጉዳተኞች፣ ወጣት ሠራተኞች እና የሥራ ባህሪዎች ልዩ ትኩረት ይሰጣል።

4) ጤናማና ምቹ የሥራ አካባቢ የመፍጠር ጥረትን ማጠናከር፤

የሥራ አካባቢ ደህንነትና ጤንነት አጠባበቅ ፕሮግራሞችን በመንደፍና በመተግበር የመስሪያ ቤቱ የሥራ ቦታዎች ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሥርጭትና ሌሎች የጤና ጠንቆች ሥጋት የፀዱ ምቹና ጤናማ እንዲሆኑ ይደረጋል።

5) የውይይት፣ የምክክርና የድርድር ባሕል ማዳበር፤

በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ ሠራተኞች እና በሌሎች አጋር ድርጅቶች መካከል በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዙሪያ በቅን ልቦናና በተጨማሪ መረጃ ላይ የተመሠረተ ወቅታዊ ውይይትና ምክክር ሊደረግ ይገባል።

6) የኤች.አይ.ቪ በደም ውስጥ መኖር ለሥራ ቅጥርና የሥራ ቀጣይነትን ለማረጋገጥ እንደ ብቃት መስፈርት እንዳይወሰድ ተገቢውን ጥረት ማድረግ፤

ክፍት የሥራ ቦታ ማስታወቂያዎች የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምርመራን ሊያስገድዱ አይገባም። ነባር ሠራተኞችም ከሥራቸው ባህሪ አኳያ የሚያደርጓቸው የጤና ምርመራዎች አስገዳጅ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምርመራን አለማካተታቸውን መረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

7) የሠራተኞች የግል የጤና መረጃ በሚስጥር መያዝ እና ሚስጥር መጠበቅ፤

ሥራ አመልካቾችም ሆኑ ነባር ሠራተኞች ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር የተያያዙ የግል የጤና መረጃዎችን ያለፈቃዳቸው እንዲገልጹ ማስገደድ ተቀባይነት አይኖረውም። የሠራተኞች የግል የጤና መረጃ በሚስጥር የሚያዝና ያለተመርማሪው የጽሑፍ ፈቃድ

ወይም አግባብ ያለው አካል በሚያቀርበው ህጋዊ ጥያቄ ካልሆነ በቀር ለሌላ ሰነድ አካል የማይገለጽ መረጃ ነው። በተመሳሳይ ሁኔታም ሠራተኞች ስለ ባልደረባቸው ይህንን የመሰለ የግል የጤና መረጃ እንዲያሳውቁ ማስገደድ ሰብዓዊ መብትን የጣሰ ድርጊት ሆኖ ይወሰዳል። በሚ/ር መ/ቤቱ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምርመራ ውጤትን ጨምሮ የሠራተኞች የግል የጤና መረጃ በሚስጥር ሊጠበቅ ይገባል።

8) በኤች.አይ.ቪ ምክንያት የሥራ ውል እንዳይቋረጥ ማድረግ፤

በማንኛውም ሁኔታ የኤች.አይ.ቪ በደም ውስጥ መኖር የሥራ ውል ለማቋረጥ በቂ ምክንያት አይሆንም። እንደ ሌሎች በሽታዎች ሁሉ ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር ተያያዥነት ያላቸው በሽታዎች ሕመምተኛ የሆኑ ሠራተኞች የጤና አቋማቸው ሥራ እንዲሰሩ ብቁ የሚያደርጋቸው እስከሆነ ድረስ በተመደቡበትና ባሉት ሌሎች ተስማሚ የሥራ መደቦች ላይ ተዘዋውረው የመስራት መብታቸው የተጠበቀ ነው።

9) ወረርሽኝን በጋራና በቅንጅት መከላከል፤

ሁሉንም የሕብረተሰብ ክፍልና የልማት አጋሮችን በቅንጅት ያሳተፈና ቁርጠኛ አመራር ያለው ሀገራዊ ፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ እንቅስቃሴ ውጤታማ መሆኑን ተሞክሮዎች ያስረዳሉ። ስለሆነም ቫይረሱን ስርጭት ለመግታት በብሔራዊ ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎችና መመሪያዎች የተጠቀሱ የመከላከያ እርምጃዎች በሥራ ቦታዎች ተግባራዊ ሊደረጉ ይገባል።

በሥራ ቦታዎች ወረርሽኝን የመከላከልና የመቆጣጠር ሥራ በዕቅድ የተደገፈ ሆኖ ወቅታዊ ክትትልና ግምገማ ሊደረግበት ይገባል። ይህ ዓይነቱ በሥራ ቦታዎች ወረርሽኝን የመከላከል ዘርፈ ብዙ ሥራ ወቅታዊ መረጃ፣ ትምህርት እና የባህሪ ለውጥ ተግባራትን፣ በፈቃደኝነት ላይ የተመሠረተ የምክርና የደም ምርመራን፣ የተዛማጅ ሕመሞችን ህክምናን፣ ቫይረሱ ከእናት ወደ ልጅ እንዳይተላለፍ የመከላከል ሥራን፣ የፀረ-ቫይረስ መድኃኒት አገልግሎትን፣ የአባልዘር በሽታዎችን የማከም ሥራን፣ የፆታ እኩልነት ክልማት ሥራዎች ጋር አካትቶ ተፈጻሚ ማድረግን፣ የሥራ ላይ መብቶች ጥበቃን፣ ጥናትና ምርምር ማድረግን፣ የሥራ አካባቢ ንዕህና መጠበቅን፣ ጤናማና ምቹ የሥራ አካባቢ መፍጠርን፣ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያዎችን ማውጣትና አስፈጻሚ ግብረ ሀይል ማደራጀትን፣ የኤድስ ፈንድን ማቋቋም፣ በጀት መያዝን፣ የክትትልና የግምገማ ሥርዓት መዘርጋትን፣ በጉዳዩ ዙሪያ ከሌሎች አጋሮች ጋር ጠንካራ የሥራ ግንኙነትና ትብብር በማድረግ አቅም መገንባትን ...ወዘተ. ሊያካትት ይገባል።

10) በሥራ ቦታዎች ድጋፍና እንክብካቤ ማድረግ፤

ድጋፍ እና እንክብካቤ በሥራው ዓለም ለሚካሄድ የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምላሽ ፈርቀደ ዕርምጃዎች ናቸው። ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሰዎችን ጨምሮ ሁሉም ሠራተኞች ሕግ ወይም የአስተዳደር ደንብ በሚፈቅደው መሠረት የጤና አገልግሎት መስጫ ተቋሞችን የመጠቀም፣ ጥቅማ ጥቅሞችን የማግኘት፣ የማህበራዊ ዋስትና ፕሮግራሞች ተጠቃሚ የመሆን እና ተገቢ የሆነ አስተዳደራዊ ድጋፍና እገዛ ሊደረግላቸው ይገባል።

ቫይረሱ በደማቸው በመኖሩ ምክንያት ተደጋጋሚ ሕመም የሚያጋጥማቸው ሠራተኞች የተራዘመ የሕክምና ፈቃድ እንዲያገኙ ማድረግን፣ የጤና አቋማቸውን ባገናዘበ መልኩ ጥቅማቸው ሳይጓደል ወደ ቀላል ሥራ የመዛወር ድጋፍ ሊያገኙ ይገባል። ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን አስመልክቶ በሥራ ቦታዎች ለሠራተኞች የሚሰጡ የሕክምና፣ የድጋፍና እንክብካቤ ፕሮግራሞች (የጤና ክትትል፣ እንዲሁም ሌሎች ማህበራዊ ድጋፎች) በዋነኛነት በሠራተኛው የጋራ ስምምነት በሚዋጣ ወርሃዊ የኤድስ ፈንድ ላይ የተመሰረቱ ሊሆኑ ይገባል። በሥራ ቦታ የሚሰጠውን ድጋፍና እንክብካቤ በተቋሙ ውስጥ የተቋቋመ የተለያዩ ኮሚቴዎችና ቢሮዎች ሊደግፉት ይገባል። በመ/ቤቱ የሚካሄዱ የድጋፍና እንክብካቤ ሥራዎች ከሌሎች ግብረ ሰናይ ድርጅቶች በሚገኝ የፋይናንስ እገዛ ሊካሄዱ ይችላሉ። እነዚህ ተግባራት በተቻለ መጠን የሠራተኛውን ቤተሰብ፣ የአካባቢውን ሕብረተሰብና በተለይም ወላጅ አልባ ሕጻናትን ሊያካትቱ ይገባል።

ክፍል ፫

7. የመመሪያው አጠቃላይ የማስፈጸሚያ ስትራቴጂዎች

- 1) በሚኒስቴር መ/ቤቱ የሚካሄዱ ማናቸውም ፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞች ሁሉንም የሚኒስቴር መ/ቤቱን ሠራተኞችና ኃላፊዎች የሚያሳተፉ እና የፈጣን ተግባራዊ ምላሽ መርህን ከግንዛቤ እንዲያስገቡ ማድረግ፤
- 2) በሠራተኛው ስምምነት የኤድስ ፈንድ በማቋቋም፣ በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ለተጉዳ ሠራተኞች እና ወላጆቻቸውን ላጡ ህፃናት የሠራተኛ ልጆች የሕክምና፣ የመድሃኒት፣ የተመጣጣኝ ምግብና ሌሎች ድጋፎች በዘላቂነት እንዲያገኙ ማድረግ፤
- 3) በመ/ቤቱ የሚካሄዱ ፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞችን ከጤና ፕሮግራም ጋር የተቀናጁ ማድረግ፤

- 4) ወረርሽኝን ከመከላከል አኳያ የሥራ ላይ መብቶች ጥበቃን ሊያጠናክር የሚችል ወቅታዊ የመመሪያ ማሻሻያ ማድረግ፤
- 5) በሴክተሩ የሚካሄዱ የፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞች የአካባቢውን ሕብረተሰብ ወረርሽኝን የመከላከል ጥረት የሚደግፍ እንዲሆን ማድረግ፤
- 6) የመ/ቤቱ አመራር አካላት ወረርሽኝን በመከላከል ረገድ ትኩረት እንዲሠጡና በቁርጠኝነት እንዲሳተፉ ማድረግ፤
- 7) ቀጣይነት ያለውና የባህሪ ለውጥ ሊያመጣ የሚችል የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ፕሮግራም ቀርጾ ተግባራዊ ማድረግ፤
- 8) በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ የምክርና የደም ምርመራ አገልግሎት በማመቻቸት ሠራተኛው ራሱን በማወቅ ዘመናዊ የአኗኗር ባህል እንዲያዳበር ማድረግ፤
- 9) በሠራተኛው ስምምነት የሥራ ቦታ የኤድስ ፈንድ በማቋቋም የሕክምና፣ የመድሀኒት፣ የፋይናንስና ሌሎች ማሻሻሪያ ድጋፎች በዘላቂነት እንዲኖር ማድረግ፤
- 10) የተጠናከረ ፀረ-ኤድስ የአጋርነት ግንኙነትና የቴክኒክ ትብብር ሥርዓት እንዲመሰረት በማድረግ ሁለንተናዊ የማስፈጸም አቅም ለመገንባት የሚያግዝ የአውቀት፣ የሎጂስቲክስና የፋይናንስ ድጋፍ የሚገኝበትን ሁኔታ ማመቻቸትና በጀትን በቁጠባና በዉጤታማነት መጠቀም፤
- 11) ከስራ ባህሪያቸው አኳያ ይበልጥ ለኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ተጋላጭ የሆኑና በሚያስከትለው ጉዳት ተጎጂ ለሆኑ ሠራተኞች ትኩረት በመስጠት በመከላከሉ እንቅስቃሴ በንቃት እንዲሳተፉ ማድረግ፤
- 12) የፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞች አፈጻጸምን ለመመዘን የሚያስችል ወቅታዊ የግምገማ ስርዓት መዘርጋት፤

ክፍል ፬

ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በሥራ ቦታዎች በመከላከልና በመቆጣጠር ረገድ የሚኒስቴር መ/ቤቱ የበላይ አመራር፣ ሠራተኞችና ቫይረሱ በደማቸው የሚገኙ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት

8. የሚኒስቴር መ/ቤቱ የበላይ አመራር ሥልጣንና ተግባራት፤

- 1) መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ክፍተኛ የሆነ የማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና፣ ፖለቲካዊ ቀውስ እንደሚያስከትል በመገንዘብ ቫይረሱን የመከላከሉን ሰራተኛው አካል በማድረግ

በአቅድ ተይዞና በጀት ተመድቦለት በተቀናጀ መልኩ ተካትቶ (mainstreaming) ተግባራዊ እንዲደረግ ሁኔታዎችን ማመቻቸትና አፈጻጸሞችን በየደረጃው መገምገም፤

2) ፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መመሪያ ተግባራዊነት መከበር እና መሥረዕ ፈጣንና ተገቢ የማስተካከያ እርምጃ መውሰድና መቆጣጠር፤

3) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በሥራ ቦታዎች ከመከላከልና ከመቆጣጠር አንጻር የሚካሄዱ እንቅስቃሴዎች ለችግሩ ይበልጥ ተጋላጭ ለሆኑ የመ/ቤቱ ሠራተኞች እና የሥራ ቦታዎች ትኩረት እንዲሰጥ ማበረታታት፤

4) ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሠራተኞች ከሌሎች ሠራተኞች ጋር እኩል መብትና ግዴታ ስላላቸው፡-

ሀ) በምልመላና በስራ ቅጥር ሥርዓት፤

ለ) በሥራ ምደባ፣ በእድገት፣ ዝውውር፤

ሐ) በደመወዝ ጭማሪና በሌሎች ጥቅማጥቅሞች አሰጣጥ፤

መ) በሥልጠናና በትምህርት ዕድል፤

ሠ) ለሕዝባዊ አገልግሎት በሃላፊነት በመመረጥ፤

ረ) የጤና አገልግሎት በመጠቀም፤

ሰ) በሕግ፣ በአስተዳደር ደንብና ለሠራተኞች በተሠጡ ሌሎች መብቶች ላይ ምንም ዓይነት መድሎና ልዩነት እንዳይደረግ ማድረግ፤

5) ፀረ-ኤድስ እንቅስቃሴዎችና ፕሮግራሞች የስርዓተ ያታ እኩልነት መብትን የሚያራምዱና የሴት ሠራተኞችን ተሳትፎና ብቃት የሚያሳድጉ መሆናቸውን ማረጋገጥ፤

6) የማንኛውም ሠራተኛ የኤች.አይ.ቪ ምርመራ ውጤት ሁል ጊዜ በሚስጥር እንዲጠበቅ ማድረግ፤

7) መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር በሚያደርጋቸው እንቅስቃሴዎች ሁሉም የሥራ ክፍሎች እንዲሳተፉ ማድረግ፤

8) ኤች.አይ.ቪ በደማቸው የሚገኝ ወይም የኤድስ ሕመምተኛ ሠራተኞች እና ቤተሰቦቻቸው አቅም በፈቀደ መጠን ማንኛውንም ድጋፍና እንክብካቤ እንዲያገኙ ማድረግ፤

9) በመ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር በሚደረጉ እንቅስቃሴዎች ላይ የክትትልና ቁጥጥር ሥርዓት እንዲዘረጋ ማድረግ፤

10) ሠራተኛው ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በዘላቂነት በባለቤትነት ስሜት ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲችል በተደራጀ መልኩ እንዲንቀሳቀስ የተመቻቸ ሁኔታ እንዲፈጠርለት ማድረግ፤

11) በመ/ቤቱ የሚካሄዱ ፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞችንና ተግባራትን አፈጻጸም የሚያስተባብር፣ የሚከታተልና የሚቆጣጠር የሥራ ክፍል እና የያታ ስብጥርን የጠበቀ በፈቃዳቸው ለመሳተፍ የሚፈልጉና ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ ያለ ሠራተኞችን ያካተተ፣ ከልዩ ልዩ

- የሥራ ክፍሎች የተወጣጣ ግብረ-ጋይል እንዲቋቋም ማድረግ፤ የቅርብ ግንኙነትም በመፍጠር ማጠናከርና ማበረታታት፤
- 12) አግባብ ካላቸዉ የሥራ ቦታ አጋሮች፤ ከመንግስት አስፈጻሚና ክፍትህ አካላት፤ ቫይረሱ በደማቸዉ ውስጥ በሚገኝ ወገኖች ከተመሰረቱ ማህበራትና ከሲቪል ማህበራት ጋር ቅንጅታዊ የትብብር ግንኙነት በመመስረት የጋራ ምክክር ሥርዓት መፍጠር፤
- 13) ወረርሽኝን በመከላከል፤ የሕክምና የድጋፍና እንክብካቤ እንዲሁም የሰብዓዊ መብት ጥበቃን የተመለከቱ ትምህርታዊ ዝግጅቶች እንዲካሄዱ መደገፍ፤
- 14) በመ/ቤቱ የሚካሄዱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከልና የመቆጣጠር ፕሮግራሞች በተቻለ አቅም በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የሠራተኞች ቤተሰቦችን ያካተቱ እንዲሆኑ ምቹ ሁኔታዎችን መፍጠር፤
- 15) በመ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከልና የመቆጣጠር ተግባራት በዖታ እኩልነት ላይ የተመሰረቱና አካል ጉዳተኞችን ከግንዛቤ ዉስጥ ያስገቡ መሆኑን ማረጋገጥ፤

9. የመ/ቤቱ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የኤች.አይ.ቪ መተላለፊያና መከላከያ መንገዶችን በማወቅ ለቫይረሱ ከሚያጋልጣቸው ሁኔታዎች እራሳቸውንና ቤተሰባቸውን መጠበቅ፤
- 2) የቫይረሱን መስፋፋት ለመከላከልና ለመቆጣጠር በተነደፉ ፖሊሲዎች፤ ፕሮግራሞች እና መመሪያዎች ላይ በሚደረገዉ ውይይት ላይ በቅንነት በመመካከርና ከስምምነት ላይ በመድረስ ተፈጻሚ እንዲሆኑ ግንባር ቀደም ተሳትፎ ማድረግ፤
- 3) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በመ/ቤቱና በሠራተኞች ላይ የሚያደርሰዉን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ተጽዕኖ ለመዳሰስና ተገቢ ምላሽ ለመስጠት የሚያስችሉ ጠቃሚ መረጃዎችን መስጠት፤
- 4) በመ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከል ቫይረሱ በደማቸዉ ዉስጥ የሚገኝና ሕመምተኛ ለሆኑ ሠራተኞች እንዲሁም ወላጆቻቸዉን በኤድስ ሳቢያ ላጡ ልጆች ድጋፍና እንክብካቤ ለማድረግ አቅም በፈቀደ መጠን የሙያ፤ የፋይናንስና የማቴሪያል ድጋፍ ማድረግ፤
- 5) በመ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን አስመልክቶ ወቅታዊ መረጃዎች፤ የባህሪ ለዉጥን ሊያመጡ የሚችሉ ትምህርታዊ የሥልጠና ፕሮግራሞች፤ በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ የምክርና የደም ምርመራ፤ የኮንዶም አቅርቦት፤ ድጋፍና እንክብካቤ እንዲሁም የሕክምና አገልግሎት እንዲኖር እና መሰረታዊ የስራ ላይ መብቶች እንዲተገበሩ አስተዋጽኦ ማድረግ፤
- 6) ኤች.አይ.ቪ በደማቸዉ ዉስጥ የሚገኝና የኤድስ ሕመማን የሆኑ ሰራተኞች እንዲሁም ሥራ ፈላጊዎችን ሰብአዊ መብት ማክበር፤ የአድልዎና የማግለል ተግባር አለመፈጸም፤ ተገቢዉን ፍቅር፤ ድጋፍና እንክብካቤ ማድረግ፤

- 7) በመ/ቤቱ ምቹ የስራ ሁኔታን በመፍጠር የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ስርጭትን ለመቀነስ የሚደረገውን ጥረት መደገፍ
- 8) ከሥራ ባህሪያቸው አንፃር ከደምና ከሰውነት የውስጥ ፈሳሽ ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ያላቸው ሠራተኞች የተፈቀደላቸውን የአደጋ መከላከያ መሳሪያ በአግባቡ መጠቀም፤
- 9) በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዙሪያ የሚሰጡ ሥልጠናዎች፣ የግንዛቤ ማስጨበጫዎች፣ ምክክሮችና ወቅታዊ መረጃዎችን በንቃት መከታተልና ተግባራዊ ማድረግ፤
- 10) መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር በሚያዘጋጁባቸው የአሰራር ማዕቀፎች ላይ በንቃት መሳተፍ፤
- 11) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚካሄደውን ጥረት ለማሳካት በፍቃደኝነት ላይ የተመሰረተ የሞያ፣ የገንዘብና የቁሳቁስ ድጋፍ ማድረግ፤
- 12) በሥራ ቦታዎች በሴት ሠራተኞች፣ ተለማማጅ ሰልጣኝ ሠራተኞች፣ አካል ጉዳተኞች፣ ሥራ ፈላጊ አመልካቾችና ተገልጋዮች ላይ ወሲባዊ ጥቃትና ትንኮሳ ከመፈጸም መታቀብ፤
- 13) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከል፣ ለመቆጣጠርና የሥራ ቦታ መመሪያውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ማከናወን፡፡

10. ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት

- 1) መ/ቤቱ በሚያዘጋጁባቸው ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከልና የመቆጣጠር እንቅስቃሴዎች ውስጥ በንቃት መሳተፍ፤
- 2) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን አስመልክቶ ልምድና ተሞክሮን በማጋራት በሥራ ቦታዎች የባህሪ ለውጥ እንዲመጣ አርአያነት ያለው ተግባር ማከናወን፤
- 3) ስለኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በየወቅቱ የምክር አገልግሎት ማግኘት እና የህክምና ክትትል ማድረግ፤
- 4) የበሽታውን ስርጭት ከሚያባብሱ ድርጊቶች በመቆጠብና ቫይረሱ ወደ ሌሎች ሰዎች እንዳይሠራጭ የበኩላቸውን ጥረት ማድረግ፤

ክፍል ፩

በመ/ቤቱ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ግብረ-
ኃይል አደረጃጀትና አሠራር

11. ግብረ-ኃይል ስለማቋቋም

የፌዴራል ሲቪል ሰርቪስ ሚኒስቴር የመንግስት መ/ቤቶች የሥራ ቦታዎች የኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲችሉ ባወጣው መመሪያ ክፍል አራት፣ ተራ ቁጥር 4.1 መሠረት ሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሥርጭት መከላከያና መቆጣጠሪያ ግብረ-ኃይል ያቋቋማል።

12. የግብረ-ኃይሉ አደረጃጀት

1) የግብረ-ኃይሉ አባላት

የመ/ቤቱ የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ግብረ-ኃይል ተጠሪነቱ ለስርዓተ ጾታ ሜዴንስትራሚንግ መምሪያ ሆኖ የሚከተሉትን አባላት ያካተተ ይሆናል።

ሀ/ የስርዓተ-ጾታ ሜዴንስትራሚንግ መምሪያ ኃላፊ - የግብረ-ኃይሉ ሰብሳቢ፤

ለ/ ከሁሉም የመ/ቤቱ የሥራ ክፍሎች የተወከሉ ሠራተኞች - አባላት፤

ሐ/ አንድ የተቀጠረ/የተመደበ ሠራተኛ (ፎካል ፐርሰን) አባልና ፀሐፊ ናቸው።

2) የግብረ-ኃይሉ ቢሮ

ግብረ-ኃይሉ ተግባርና ኃላፊነቱን በእግባቡና በተቀላጠፈ ሁኔታ መወጣት ያስችለው ዘንድ አንድ ቢሮ እና የእለት ተእለት ተግባራቱን የሚያከናውን መደበኛ ሠራተኛ ይኖረዋል።

3) የግብረ-ኃይሉ ተግባርና ሃላፊነት

ሀ/ ግብረ-ኃይሉ የሚመራበትን የውስጥ ደንብ ያዘጋጃል፤ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፤

ለ/ የሥራ መርሃ ግብር ያዘጋጃል፤ በበላይ ኃላፊ ሲጸድቅም ተግባራዊ በማድረግ አፈጻጸሙን ይከታተላል፤

ሐ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚረዳ የሥራ እቅድና አመታዊ በጀት ያዘጋጃል፤ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፤ በእቅድ አፈፃፀም ክትትልና ግምገማ በማድረግ ለበላይ አመራሩ ሪፖርት ያቀርባል፤

መ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በዘርፉ ላይ የሚያሳድረውን አኮኖሚያዊና ማህበራዊ ተፅዕኖ ለመዳሰስና ተገቢ ምላሽ ለመስጠት የሚያስችሉ ጠቃሚ መረጃዎችን በማሰባሰብ በመረጃ ላይ የተደገፉ ተግባራትን ለማከናወን የተለያዩ ጥናቶችን ያካሂዳል፤

ሠ/ የቫይረሱን ስርጭት ለመግታት እንዲያስችል ተከታታይ ስልጠናዎች፣ የግንዛቤ ማስጨበጫ ፕሮግራሞችና የውይይት መድረኮች ለሠራተኞች ያመቻቻል፤

ረ/ ለሠራተኞች ራሳቸውን ከኤች.አይ.ቪ የሚከላከሉበትን እንዲሁም ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሠራተኞች እና ህመማን ድጋፍና እንክብካቤ የሚያገኙበትን ሁኔታ ያመቻቻል፤

ሰ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ከመከላከልና ከመቆጣጠር አኳያ ልምድ ለመቅሰም ከሌሎች አግባብ ካላቸው አካላት ጋር ግንኙነት ያደርጋል፤ ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ የሙያ፣ የቴክኒክ፣ የማቴሪያልና የፋይናንስ ድጋፍና የፕሮጀክት እገዛ የሚገኝበትን ሁኔታ ያመቻቻል፤ በበላይ አመራሩ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፤

ሸ/ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በደማቸው ውስጥ ያለና የኤድስ ህመማን የሆኑ ሠራተኞች ሰብዓዊ መብት መከበሩንና ተገቢው ድጋፍና እንክብካቤ የተደረገላቸው መሆኑን ያረጋግጣል፤

ቀ/ የብሔራዊ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ፖሊሲ፣ የመንግስት መስሪያ ቤቶች የሥራ ቦታዎች የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ፣ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የሚመለከቱ ሌሎች የፌዴራል የህግ ድንጋጌዎችና የሚኒስቴሩ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያና የውስጥ ደንብ ተግባራዊ መሆናቸውን ያረጋግጣል፤

በ/ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ፈንድ ያቋቁማል፤

ተ/ ከመ/ቤቱ የበላይ አመራር የሚሰጡትን ሌሎች ተመሳሳይ ተግባራት ያከናውናል።

4) የግብረ-ጋይሉ ሰብሳቢ ተግባርና ህላፊነት

የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ግብረ-ጋይል ሰብሳቢ የግብረ-ጋይሉን ተግባርና ኃላፊነት በበላይነት ከመምራትና ከመቆጣጠር በተጨማሪ ከዚህ በታች የተጠቀሱት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

ሀ/ ቫይረሱን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የተነደፉ ፕሮግራሞችንና ዕቅዶችን በማጠናቀርና በማቀናጀት እንዲሠሩ ያደርጋል፤

ለ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በሥራ ቦታዎች ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚካሄዱ ጥረቶችን ያስተባብራል፤ ይከታተላል፤ የክትትልና የግምገማ ሥርዓት ይዘረጋል፤

ሐ/ በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዙሪያ የሥልጠና መርሃ-ግብሮችን ይዘረጋል፤ የቅስቀሳና የግንዛቤ ማስጨበጫ ሥራዎችን ይሠራል፤ የማስተባበርና የማቀናጀት ተግባራትን ያከናውናል፤

መ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የወጡ የስራ ቦታ እቅዶችንና መርሃ-ግብሮችን አፈፃፀም በሚመለከት ተገቢውን ክትትልና ግምገማ በማድረግ ለሚኒስቴሩ የበላይ አመራር ሪፖርት ያቀርባል፤

ሠ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የወጡ እቅዶችን ማስፈፀሚያ የሚወል ተጨማሪ የሃብት ምንጭ የሚገኝበትን መንገድ ያፈላልጋል፤

ረ/ በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዙሪያ የጥናትና ምርምር ሥራዎች እንዲበረታቱ ያደርጋል፤

ሰ/ በግብረሀይሱ የሚታወቁትን ኤች.አይ.ቪ በደማቸው የሚገኝና የኤድስ ህመማትን ሠራተኞች ማንኛውም ጉዳይ በፈቃደኝነት ካልሆነ በስተቀር በሚስጥር እንዲያዝ ያደርጋል፤ ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፤

ሸ/ በተለየ ሁኔታ ለበሽታው ተጋላጭ የሆኑ አካላትን፣ ሴቶችንና አካል ጉዳተኞችን ያገናዘበ ስልጠናና ትምህርት ይሰጣል/እንዲሰጥ ያደርጋል፤

5) የፎካል ፐርሰን ተግባርና ኃላፊነት

ሀ/ ተጠሪነቱ ለግብረ-ሃይሱ ሰብሳቢ/ለስርዓተ ጾታ ሜይንስትራሚንግ መምሪያ ሆኖ የግብረ-ሃይሱን መርሃግብር መሰረት በማድረግና ከሰብሳቢው ጋር በመመካከር የዕለት ተዕለት ሥራዎች ያከናውናል፤ የግብረ-ሃይሱን የስብሰባ ጊዜ ያመቻቻል፤ ስለአፈፃፀሙም ለግብረ-ሃይሱ ወርሃዊ የአፈፃፀም ሪፖርት ያቀርባል፤

ለ/ ከሌሎች መንግስታዊና መንግስታዊ ካልሆኑ አጋር መ/ቤቶችና ተቋማት ጋር ግንኙነት በመፍጠር ቫይረሱን በመከላከል ረገድ ትምህርታዊና ሠራተኛውን አላታፊ የሚያደርጉ ፕሮግራሞች ያዘጋጃል፤

ሐ/ የግብረ-ሃይሱን ቃለ ጉባኤና የሥራ አፈፃፀም ሪፖርት ያዘጋጃል፤ አደራጅቶ በመረጃነት ይይዛል፤

መ/ የግብረ-ሃይሱን ሥራዎች በመደበኛነት ያቀናጃል፤ ያመቻቻል፤

ሠ/ የግብረ-ሃይሱን ዓመታዊ እቅድና በጀት በማዘጋጀት በግብረ-ሃይሱ አፀድቆ ለበላይ አካል/ለስርዓተ ጾታ ሜይንስትራሚንግ መምሪያ ያቀርባል፤

6) የግብረ-ሃይሱ ሂሳብ ሹም ተግባርና ኃላፊነት

ሂሳብ ሹሙ ከግብረ-ሃይሱ አባላት መካከል የሚመረጥና ተጠሪነቱ ለግብረ-ሃይሱ ሰብሳቢ ሆኖ የሚከተሉት ተግባራትና ሃላፊነቶች ይኖሩታል፡፡

ሀ/ “በከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ፈንድ” በሚል ስም የባንክ ሂሳብ ይከፍታል፤

ለ/ የሂሳብ ገቢና ወጪ በአግባቡ በመመዝገብ ይቆጣጠራል፤

ሐ/ በባንክ ሂሳብና ቼኮች ላይ ከግብረህይዱ ሰብሳቢ ጋር በጣምራ ይፈርማል፤

መ/ ዓመታዊና የሶስት ወራት የሥራና የፋይናንስ ሪፖርት ለግብረህይዱ አቅርቦ ያጸድቃል፤

ሠ/ አጠቃላይ የግብረህይዱን የሂሳብ መዛግብት፣ ቼክን ጨምሮ ልዩ ልዩ ሰነዶችን በጥንቃቄ ይይዛል።

7) የግብረ-ኃይሉ ገንዘብ ያዥ ተግባርና ኃላፊነት

ገንዘብ ያገዢ ከግብረ-ኃይሉ አባላት መካከል የሚሰየም ሲሆን፣ ተጠሪነቱ ለግብረ-ኃይሉ ሰብሳቢ ሆኖ የሚከተሉት ተግባራትና ኃላፊነቶች አሉት።

ሀ/ የግብረህይዱን ገቢ ግብረ-ኃይሉ በሚያወጣቸው ህጋዊ ደረሰኞች ይሰበስባል፤

ለ/ ከተለያዩ ምንጮች የተሰበሰበውን ገንዘብ በግብረህይዱ የባንክ ሂሳብ ገቢ በማድረግ ደረሰኞችን በጥንቃቄ ይይዛል፤

ሐ/ ለስራ ማስኬጃና ለግብረ-ኃይሉ ሥራ ጥቃቅን ወጪዎች የሚወልድ ክብር 3000.00 (ሦስት ሺህ ብር) ያልበለጠ መጠባበቂያ ገንዘብ ይይዛል፤

መ/ የግብረ-ኃይሉን የየወሩን የወጪና ገቢ ሂሳብ ከሂሳብ ሹሙ ጋር በመሆን ያመሳክራል፤

ሠ/ በሂሳብ ሹሙና በግብረ-ኃይሉ ሰብሳቢ ጣምራ ፊርማ ሲታዘዝ ገንዘብ ወጪ ያደርጋል፤

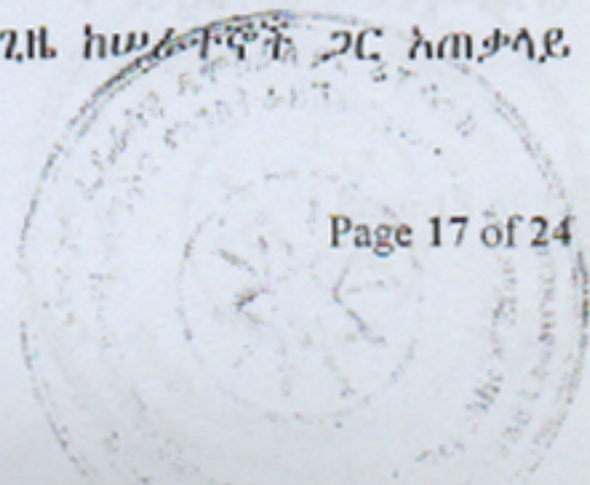
ረ/ እንዲከፈለው ለታዘዘለት ሰው ህጋዊ ደረሰኝ በመቀበል ወይም ለክፍያ በተዘጋጀ ሰነድ በማስፈረም ክፍያ ይፈጽማል፤

8) የሌሎች የግብረ-ኃይሉ አባላት ተግባርና ኃላፊነት

ከግብረ-ኃይሉ ሰብሳቢና ጸሀፊ በተጨማሪ የሌሎች የግብረ-ኃይሉ አባላት ተግባርና ኃላፊነትን በተመለከተ እንደግብረህይዱ አባልነታቸው አጠቃላይ የግብረህይዱን መርህ፣ ዓላማና ዋና ዋና ተግባራት መሰረት በማድረግ በሰብሰባዎች በመካፈል እና በወይይት ወሳኔዎችን በማሳለፍ ንቁ ተሳትፎ በማድረግ ኃላፊነታቸውን መወጣት የሚጠበቅባቸው ሲሆን፣ በዋናነት ግብረ-ኃይሉ በሚመራበት የውስጥ ደንብ መሰረት እያንዳንዱ አባል የሚያከናውነው የሥራ ድርሻ ሊሰጠው ይችላል።

9) የግብረ-ኃይሉ የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት

ሀ/ ግብረ-ኃይሉ በወር አንድ ጊዜ መደበኛ ስብሰባ የሚኖረው ሲሆን እንደአስፈላጊነቱ አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል። በዓመት አንድ ጊዜ ከሠራተኞች ጋር አጠቃላይ ስብሰባ ይኖረዋል።

ለ/ የግብረ-ጋይሉ ስብሰባ በሰብሳቢው ወይም ሰብሳቢው በማይኖርበት ጊዜ እሱ በጽሁፍ በሚወከለው አባል ይመራል።

ሐ/ ግብረ-ጋይሉ የሚያካሂደው የመደበኛ ስብሰባ ጥሪና አጀንዳ በግብረ-ጋይሉ ፀሀፊ አማካኝነት ቢያንስ ከስብሰባው አለት ሁለት ቀን በፊት ለተሰብሳቢዎች ሊሰጣቸው ይገባል።

መ/ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት መሆኑን ለግብረ-ጋይሉ አስረድቶ ተቀባይነት ካላገኘ በስተቀር ማንኛውም አባል የመደበኛም ሆነ የአስቸኳይ ስብሰባ ጥሪ ደርሶት መቅረት አይችልም።

ሠ/ ያለ በቂ ምክንያት በተደጋጋሚ በስብሰባ የማይሳተፍ አባል ሲኖር ከአባልነት እንዲነሳ ይደረጋል።

ረ/ በማንኛውም የግብረ-ጋይሉ ስብሰባዎች ከአባላቱ ከግማሽ በላይ (50+1) ከተገኙ ስብሰባው ይቀጥላል።

ሰ/ ማንኛውም የግብረ-ጋይሉ የስብሰባ አጀንዳዎች ወይይት ተደርጎባቸው ወሳኔ የሚያገኙት ከዕለቱ ተሰብሳቢዎች በሶስት አራተኛ ድምጽ የተደገፉ ሲሆን ብቻ ነው።

ሸ/ ማንኛውም የግብረ-ጋይሉ ስብሰባዎች በግልጽነትና በተጠያቂነት እንዲሁም ዲሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ ወይይት የሚካሄድባቸው ሲሆን፤ በፀሀፊው አማካኝነት ቃለ ጉባኤ ተይዞ ስብሰባው በተጠናቀቀ በሁለት ቀናት ውስጥ ተሰብሳቢዎች ፈርመውበት በሰነድነት መቀመጥ ይኖርበታል።

10) የግብረ-ጋይሉ የሥራ ክፍልና ልዩ ልዩ መገልገያዎች

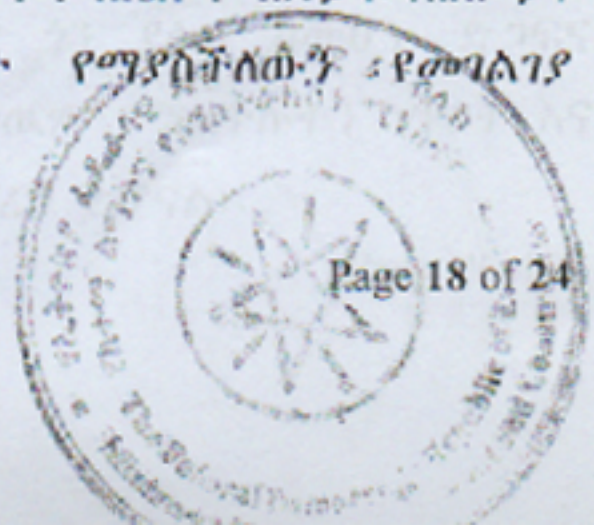
ሀ/ ግብረ-ጋይሉ መደበኛ ተግባሩን የሚያከናውንበት ቢሮ ይኖረዋል።

ለ/ የግብረ-ጋይሉ አባላት ሙሉ ጊዜአቸውን ቢሮአቸው ውስጥ ሆነው መደበኛ ሥራቸውን ሲያከናውኑ፤ ለተገልጋዮች ተገቢውን አገልግሎት የሚሰጥ ፎካል ፐርሰን የተዘጋጀውን ቢሮ በመንግስት መደበኛ የሥራ ሰዓት ክፍት አድርጎ አገልግሎት ፈላጊዎችን ያስተናግዳል።

ሐ/ ግብረ-ጋይሉ ለቢሮው ስራ ማከናወኛ ከመ/ቤቱ የሚሰጡትን ንብረቶች በሃላፊነት ተረክቦ በጥንቃቄ አገልግሎት ላይ ያወላል።

መ/ ለስራው አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች ተጨማሪ የመገልገያ ቁሳቁሶችን፤ ግብረ-ጋይሉ ከበጎ አድራጊ ተቋማት በእርዳታ የሚያገኝበትን መንገድ በማፈላለግ እንዲሟሉ ያደርጋል።

ሠ/ በአቅድ የያዘቸውን ተግባራት ለማስፈጸም አስፈላጊ የሆኑና ከሌሎች በድጋፍ /በስጦታ/ ማግኘት ያልቻለውን፤ የበጀት አቅሙ ለመግዛት የማያስችለውን፤ የመገልገያ መሳሪያዎች ግዢ ለሚኒስቴር መ/ቤቱ ያቀርባል።

11) የውሎ አበል

የግብረ-ጋይሱ አባላት ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ስራ ጋር በተያያዘ ከአዲስ አበባ ከተማ ወጪ ወደተለያዩ ስፍራዎች ሊንቀሳቀሱ የወሎ አበል ይከፈላቸዋል።

12) የግብረ-ጋይሱ የበጀት ምንጭ

የግብረ-ጋይሱ የበጀት ምንጭ፦

ሀ/ ከሚኒስቴር መ/ቤቱ ከሚመደብ መደበኛ በጀትና በስጦታ መልክ ከሚገኝ የማቴሪያልና ገንዘብ ድጋፍ፤

ለ/ ከሠራተኞች በፈቃደኝነት በየወሩ ከሚሰበሰቡ መዋጮ፤

ሐ/ በበጎ አድራጊ ድርጅቶች ከሚደረግ የፋይናንስ፣ የማቴሪያል እና የገንዘብ እገዛ ...ወዘተ. ይሆናል።

13) የግብረ-ጋይሱ የፋይናንስ አሰራር

ሀ/ ግብረ-ጋይሱ በዚህ መመሪያ ተራ ቁጥር 13 ንዑስ ቁጥር 6/ሀ መሰረት የራሱን የባንክ አካውንት ይከፍታል።

ለ/ የባንክ ሂሳቡ በግብረ-ጋይሱ ሰብሳቢ/በስርዓተ ጾታ ሜይንስትራሚንግ መምሪያ ኃላፊና በሂሳብ ሹመ ፊርማ ብቻ የሚንቀሳቀስ ይሆናል።

ሐ/ የገንዘብ ሂሳብ አሰራሩ በመደበኛው የጥንድ ሂሳብ (Double entry) የሚሰራ ይሆናል።

14) የግብረ ሀይሉን ሂሳብ አዲት ስለማድረግ

ሀ/ የሚኒስቴር መ/ቤቱ የአዲት መምሪያ በሚኒስትሩ ትእዛዝ፣ ወይም በግብረሀይሉ ጥያቄ ወይም በራሱ ተነሳሻነት የግብረ-ሀይሉን አጠቃላይ ሂሳብ ይመረምራል፤ ወጤቱን ለሚኒስትሩ ያቀርባል።

ለ/ በወጤቱም መሰረት ተገቢው እርምጃ ይወሰዳል።

ክፍል ፮

13. የድጋፍና እንክብካቤ አሰጣጥ

በኤች.አይ.ቪ. ምክንያት ታማሚ ለሆኑ የመ/ቤቱ ሠራተኞች እና ቤተሰቦቻቸው እንዲሁም ወላጅ አልባ ለሆኑ ሌሎች ህፃናት አቅም በፈቀደ መጠን ቁሳዊና ሞራላዊ እንክብካቤና ድጋፍ ማድረግ ቫይረሱን ከመዋጋት አንጻር ከፍተኛ አወንታዊ ጎን ያለው በመሆኑ ድጋፍና እንክብካቤ ማድረግ ይገባል። ድጋፍና እንክብካቤ የሚደረገውም የሚከተሉትን ነጥቦች እና በተራ ቁጥር 17 የተዘረዘሩትን መስፈርቶች መሰረት በማድረግ ይሆናል።

- 1) ድጋፍና እንክብካቤ የሚጠይቁ ሠራተኞች (ቤተሰቦቻቸው) የድጋፍ ጥያቄያቸውን ሊያቀርቡ የሚችሉበት ግልጽ አሰራር መዘርጋት፤ በየጊዜውም እየፈተሹ ማሻሻል፤
- 2) ድጋፍና እንክብካቤ የሚጠይቁ ሠራተኞችን (ቤተሰቦቻቸውን) የችግር ዓይነትና መጠን በማስረጃ በተደገፈ መልኩ ማጣራትና መለየት፤
- 3) ለድጋፍና እንክብካቤ የተለዩ ሠራተኞችን /ቤተሰቦቻቸው/ እንደችግራቸው አጣጥሞና ክብደት ከአድሎ በጸዳ መልኩ በቅደም ተከተል ማስቀመጥ፤
- 4) የድጋፍና እንክብካቤ ዓላማው ይሳካ ዘንድ ድጋፉን በቀጥታ ለተረጋገጠ /ለተጎጂው/ ሰው ወይም ሰዎች እንዲደርስ ማድረግ ወይም መስጠት፤
- 5) በተደረገው እንክብካቤና ድጋፍ ተረጋግጦ ወገን ምን ያህል በአግባቡ እንደተጠቀመበት እና ከዚህም ጋር በተያያዘ ድጋፍና እንክብካቤው እያመጣ ያለውን አዎንታዊም ሆነ አሉታዊ ውጤት መገምገምና ተገቢውን መረጃ መያዝ፤
- 6) ድጋፍና እንክብካቤ የሚደረግላቸው ወገኖች የተረጋገጡት ስሜት አድርገው የሰጠ እጅ ጠባቂ እንዳይሆኑ፤ እንደአስፈላጊነቱ ደረጃ በደረጃ ከተረጋገጡት ተላቀው የራሳቸው የገቢ ምንጭ እንዲኖራቸው ከሌሎች አጋሮች ጋር በመሆን ተገቢውን ጥረት ማድረግ፤
7. ለድጋፍና እንክብካቤ ከተለያዩ የገቢ ምንጮች የሚሰበሰበው የገንዘብና የማቴሪያል ድጋፍ ለታቀደለት ዓላማ ብቻ በአግባቡ ይወሉ ዘንድ በግልጽነትና በተጠያቂነት መርህ ላይ በመመስረት በቁጠባ መጠቀም፤
- 8) እንደ አስፈላጊነቱ የድጋፍና እንክብካቤ አሰጣጡን ሊያግዙ የሚችሉ ሌሎች አዎንታዊና ጤናማ አካሄዶችን መከተልና ተግባራዊ ማድረግ ተገቢ ይሆናል።

14. ለድጋፍና እንክብካቤ ብቁ ስለመሆን

የኤድስ ህመምተኛ የሆነ የመ/ቤቱ ሠራተኛ ወይም ሠራተኛው ከሞተ በኋላ ቤተሰቦቹ ለረዱ የሚችሉበት የገቢ መጠናቸውና ኢኮኖሚያዊ አቅማቸው በአግባቡ ተጠንቶና የችግራቸው መጠንና አንገብጋቢነት ታይቶ እንደየቅደም ተከተላቸው ቅድሚያ በመስጠት ይሆናል። በመሆኑም ድጋፍ የሚሰጠው፡-

- 1) የኤድስ ሕመምተኛ ለሆኑ ሠራተኞች፤ ቫይረሱ በደሙ ውስጥ የሚገኝ ሠራተኛ በተለያዩ የጤና ችግሮች የተነሳ የኤድስ ህመምተኛ መሆኑ በምርመራ ማስረጃ ሲረጋገጥ፤
- 2) በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሳቢያ የመ/ቤቱ ሰራተኛ በሞት ሲለይ/ስትለይ ለቤተሰብ፤ ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች ወይም ቤተሰቦች ሌላ ለመኖር የሚያስችላቸው የገቢ ምንጭ የሌላቸው በመሆኑ ምክንያት ለዕለታዊ የኑሮ ችግር የተጋለጡ መሆኑ ሲረጋገጥ፤
- 3) በቁጥር ለተወሰኑ ወላጅ አልባ ህፃናት፤

15. የድጋፍና እንክብካቤ ጥያቄ አቀራረብ

በቫይረሱ ምክንያት ህመምተኛ የሆኑ የመ/ቤቱ ሠራተኞችና ቤተሰቦቻቸው ድጋፍ ሊያገኙ የሚችሉት ጥያቄያቸውን በዕሁፍ አድርገው ከተገቢው ማስረጃ ጋር ለጸረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ግብረጋይል ሰብሳቢ/ለስርዓተ ጾታ ሜዴንስትራሚንግ መምሪያ ኃላፊ ሲያቀርቡ ብቻ ይሆናል። ለዚህም፡-

- 1) ድጋፍና እንክብካቤ ጠያቂው ሠራተኛ ለደረግለት የሚፈለገውን የድጋፍና እንክብካቤ አይነት የሚገለጽ የጽሁፍ ማመልከቻ በግንባር ወይም በሚወክለው ሰው አማካኝነት ለግብረ-ሀይሉ ሰብሳቢ/ለስርዓተ ጾታ ሜዴንስትራሚንግ መምሪያ ኃላፊ ማቅረብ አለበት።
- 2) ከድጋፍ ጥያቄው ማመልከቻ ጋር አስፈላጊ የሆኑ ማስረጃዎች ዋና እና ፎቶ ኮፒ ተያይዘው መቅረብ አለባቸው። የማስረጃዎቹ ትክክለኛነት ከተረጋገጠ በኋላ ዋናዎቹ ለባለጉዳዩ የሚመለሱ ይሆናል።
- 3) በቃል የሚቀርቡ የድጋፍና እንክብካቤ ጥያቄዎች ተቀባይነት የላቸውም።

16. የድጋፍ አሰጣጥ መስፈርቶች

- 1) የድጋፍ ጠያቂው የገቢ መጠን፤
- 2) ያለበት የጤንነት ሁኔታና የሃኪም አስተያየት፤
- 3) የቤተሰብ ሁኔታና ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች ብዛት፤
- 4) ከሌሎች ድጋፍ አድራጊ ተቋማት የሚያገኘው ድጋፍ ካለ አይነትና መጠን፤
- 5) ከተረጋገጠ አንጻር መሠረታዊና አስፈላጊ ተብለው ሊወሰዱ የሚችሉ ጉዳዮችን ከግምት ውስጥ በማስገባት ይሆናል።

17. የድጋፍና እንክብካቤ አይነቶች

ከላይ በተራ ቁጥር 15 እና 17 የተቀመጡትን መስፈርቶች የሚያሟሉ በቫይረሱ ምክንያት ህመምተኛ የሆኑ የመ/ቤቱ ሠራተኞች፤

- 1) ለጤናቸው ተስማሚ በሆነ የሥራ አካባቢ እንዲሰሩ ማድረግ፤
- 2) የፀረ-ኤች.አይ.ቪ. መድኃኒት የሚያገኙበትን መንገድ ማመቻቸትና ተጠቃሚ ማድረግ፤
- 3) የገንዘብ ድጋፍ ማድረግ፤
- 4) እንደአስፈላጊነቱ የቁሳቁስ ድጋፍ ማድረግ፤

18. በገንዘብ የሚደረግ ድጋፍ

የሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና ፅዕቆጣጠሪያ ድጋፍ ፈንድ በጊዜም ሆነ በመጠን የሚያደርገው የገንዘብ ወይም የአይነት ድጋፍ ከሰራተኛው መዋጮ

እና ከሌሎች በሚያገኘው የገንዘብና የዓይነት ድጋፍና ዕርዳታ ላይ የተመሰረተ ስለሆነ ድጋፉ እንደገቢው ሁኔታ ሊጨምር ወይም ሊቀንስ ይችላል። በመሆኑም፡-

- 1) በቫይረሱ ምክንያት ህመምተኛ የሆነና ቤተሰብ የመሰረተ ሠራተኛ ድጋፍ በጠየቀ ጊዜ በወር የ300.00 ብር (ሦስት መቶ ብር) ድጋፍ ይደረግለታል። አቅም በፈቀደ መጠን ተጨማሪ ድጋፍ ሊሰጥ ይችላል።
- 2) ድጋፍ ጠያቂው ሠራተኛ በሕይወት እያለ ቤተሰብ ያልመሰረተና የሚያስተዳድራቸው አረጋውያን ካሉ በወር ብር 200.00፤
- 3) ቤተሰብ መስርቶ በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምክንያት ከዚህ ዓለም በሞት ለተለየ ሠራተኛ፡-
ሀ/ ከ1-4 ለሚሆኑ ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች ለእያንዳንዳቸው በወር ብር 100.00፤
ለ/ ከ4 በላይ ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች በድምሩ በወር ብር 500.00፤
ሐ/ የሟች ሕጋዊ የትዳር ጓደኛ ምንም የገቢ ምንጭ የሌለው/የሌላት ከሆነ/ከሆኑ በወር ብር 200.00 (ሁለት መቶ ብር) ድጋፍ ይደረግላቸዋል።
- 4) ወላጅ አልባ የሆኑ ሌሎች ህፃናት ግብረ-ጎይሱ በሚወስነው መሠረት የሚረዱ ይሆናል።
- 5) ግብረ-ጎይሱ የገቢ መጠኑን መሠረት በማድረግ ለተረጋጁዎች ተጨማሪ የገንዘብ ድጋፍ የሚደረግበትን ሁኔታ በየወቅቱ እየተወያየ በመወሰን ተግባራዊ ሊያደርግ ይችላል።
- 6) ግብረ-ጎይሱ በዓይነት ድጋፍ ሊያደርግ የሚችልበት ሁኔታና አቅም ካገኘ ከገንዘብ ድጋፍ ጋር በተመጣጠነ መልኩ የዓይነት ድጋፍ ማድረግን በተመለከተ፤ እንደሁኔታው ተወያይቶ የሚወስነው ይሆናል።

19. ድጋፍና እንክብካቤ ስለሚቋረጥበት ሁኔታ

- 1) ድጋፍ የሚደረግለት ሠራተኛ ከዚህ ዓለም በሞት ሲለይና ቤተሰብ የሌለው ከሆነ፤
- 2) ድጋፍ የሚደረግለት ሠራተኛ የተሻለ የገቢ ምንጭ ወይም ድጋፍ በቋሚነት የሚያገኝበት ሁኔታ ሲፈጠርና ይህም በማስረጃ የተረጋገጠ ሲሆን፤
- 3) ይረዱ የነበሩ ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች ዕድሜያቸው 18 ዓመት መድረሱ ሲረጋገጥ፤
- 4) ይረዱ የነበሩ አረጋውያን ወላጆች፤ ባል/ሚስት በሞት ከተለዩ፤
- 5) ድጋፍ የሚደረግለት ሠራተኛ ወይም ቤተሰቡ፤ የሚደረግለትን የገንዘብና የዓይነት ድጋፍ ለታቀደለት ዓላማ ከማዋል ይልቅ ከዓላማው ተጻራሪ ለሆነ እና ችግሩን ሊያባብስ በሚችል ሁኔታ ጥቅም ላይ የሚያውል መሆኑ በማስረጃ በተደገፈ ሁኔታ ሲቀርብና በግብረሀይሱ ሲታመንበት ይሆናል።

የዲሲፕሊንና ቅሬታ ሥርዓቶች

20. የዲሲፕሊን ጥፋት

- 1) የሥራ ቦታዎችን ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ለመከላከልና አድሎአዊ አሠራሮችን ለማስቀረት እንዲቻል በመ/ቤቱ ሥራ ቦታ ላይ ኤች.አይ.ቪን ለማስተላለፍ የሚያስችሉ ድርጊቶች እንዲሁም ማንኛቸውም አድሎአዊ አሠራሮች ሰብአዊ መብትን የሚጥሉ ተግባራት በመሆናቸው የሥራ ቦታ ጥፋቶች ናቸው፤
- 2) ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር ተያይዘው የሚፈጸሙ ጥፋቶች በፌዴራል መንግስት ሠራተኞች አዋጅ ቁጥር 515/99 አንቀጽ 68 ላይ ከተደነገጉት ከባድ የዲሲፕሊን ጥፋቶች ጋር እኩል ክብደት ያላቸው ጥፋቶች ናቸው፤
- 3) በፌዴራል ሲቪል ሰርቪስ ሚኒስቴር የመንግስት መ/ቤቶች የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ ላይ በተቀመጠው መሰረት በሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታዎች በማናቸውም ሁኔታ ሆን ተብሎ ወይም በከባድ ቸልተኝነት ኤች.አይ.ቪን ለማስተላለፍ የሚደረጉ ድርጊቶችን መፈጸም በከባድ የዲሲፕሊን ቅጣት የሚያስቀጣ ተግባር ነው።
- 4) በመደበኛ ስራዎች ላይ እንዲሁም ቅጥር፣ እድገትና ዝግጁነት በማስታከክ በሌሎች ላይ የታወቁ ጥቃት መፈጸም ከባድ የዲሲፕሊን ጥፋት ነው።
- 5) በሚኒስቴር መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ በደማቸው ለሚገኝ እና ለኤድስ ሕመማን ሰራተኞች የተረጋገጡላቸውን መብቶች ሆን ብሎ ወይም በቸልተኝነት መጣስ በከባድ የዲሲፕሊን ቅጣት የሚያስቀጣ ተግባር ነው።

21. የቅሬታ አቀራረብ ሥርዓቶች

- 1) ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር የተያያዙ ጥፋቶች ወይም አድሎአዊ አሠራሮች የተፈጸመባቸው ሠራተኞች አቤቱታቸውን በሚኒስቴር መ/ቤቱ የቅሬታ ሰሚኮሚቴ የማቅረብና የተሰጠውን ምላሽ በጽሁፍ የማወቅ መብት አላቸው።
- 2) የመ/ቤቱ ቅሬታ ሰሚኮሚቴም ድርጊቱ መፈጸሙን ካመነ በአጥፊው ሠራተኛ ወይም ጋላፊ ላይ በፌዴራል መንግስት ሰራተኞች አዋጅ ቁጥር 515/99 አንቀጽ 68/14 መሠረት የዲሲፕሊን ክስ እንዲቀርብ ጉዳዩን ለመ/ቤቱ የአስተዳደር አካል ወይም ሕግ አገልግሎት ይመራል፤ በዲሲፕሊን ተጣርቶ ሲቀርብለትም ውጤቱ ይሰጣል።

ክፍል ፩

ልዩ ልዩ ጉዳዮች

22. መመሪያዉ ስለሚሻሻልበት ሁኔታ

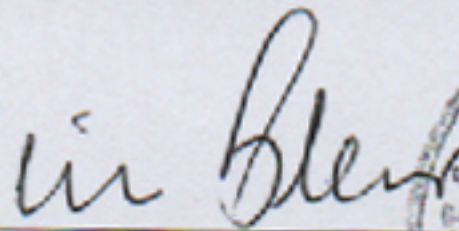
ይህ መመሪያ ቫይረሱ በህክምና ረገድ በሚኖረዉ ለዉጥ እንዲሁም በየጊዜዉ የሚወጡ ሕጎችን እና ሌሎች ገዢ/ወላጅ ጉዳዮችን ግምት ውስጥ በማስገባት እንደ አስፈላጊነቱ የሚሻሻል ይሆናል።

23. መመሪያዉን ተግባራዊ የማድረግ ግዴታ

የሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ክፍሎችና ሠራተኞች ይህንን መመሪያ ተግባራዊ የማድረግ ግዴታ አለባቸዉ።

24. መመሪያዉ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከሰኔ 27 ቀን 2004 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

መከራይ ኃይሌ

የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስትር

12/2004

የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር

ክፍል 1

1. አጭር ርዕስ

2. ትርጓሜ

3. የመመሪያው ዓላማ

4. የመመሪያው ተፈጻሚነት ወሰን

ክፍል 2

የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና

መቆጣጠሪያ መመሪያ ቁጥር 12/2004

7. የመመሪያው አጠቃላይ የመረጃ ሰነድ

ክፍል 3

8. የሚገኝበት ሙያዊ ዘርፍ አመራር ሥልጣንና ተግባር

9. የሙያዊ ሙሉ ተግባርና ዓላማ

10. በደረሱ ደረጃ የሚገኝ ሙሉ ተግባርና ዓላማ

ክፍል 4

11. ግራፊክስ አገልግሎት

12. የግራፊክስ አገልግሎት

ክፍል 5

13. የደንብ አገልግሎት አሰጣጥ

14. ለደንብ አገልግሎት ጠቅላይ ሰራተኛ

15. የደንብ አገልግሎት ጥቅም አቅራቢ

16. የደንብ አገልግሎት መረጃ

17. የደንብ አገልግሎት ዓላማ

18. የደንብ አገልግሎት ድጋፍ

19. የደንብ አገልግሎት ሰነድ

ሰኔ 2004 ዓ.ም

አዲስ አበባ

መ ግ ቢ ያ	1
ክፍል ፩	
1. አጭር ርዕስ	2
2. ትርጓሜ	2
3. የመመሪያው ዓላማ...	4
4. የመመሪያው ተፈጻሚነት ወሰን...	5
ክፍል ፪	
5. መመሪያው የሚያራምዳቸው ስትራቴጂክ ጉዳዮች	5
6. የመመሪያው ቁልፍ መርሆዎች	6
ክፍል ፫	
7. የመመሪያው አጠቃላይ የማስፈጸሚያ ስትራቴጂዎች	9
ክፍል ፬	
8. የሚኒስቴር መ/ቤቱ የበላይ አመራር ሥልጣንና ተግባራት	10
9. የመ/ቤቱ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት	12
10. ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት	13
ክፍል ፭	
11. ግብረ-ኃይል ስለማቋቋም	14
12. የግብረ-ኃይሉ አደረጃጀት	14
ክፍል ፮	
13. የድጋፍና እንክብካቤ አሰጣጥ	19
14. ለድጋፍና እንክብካቤ ብቁ ስለመሆን	20
15. የድጋፍና እንክብካቤ ጥያቄ አቀራረብ	21
16. የድጋፍ አሰጣጥ መስፈርቶች	21
17. የድጋፍና እንክብካቤ ዓይነቶች	21
18. በገንዘብ የሚደረግ ድጋፍ	21
19. ድጋፍና እንክብካቤ ስለሚቋረጥበት ሁኔታ	22

81000280/34
30/4/2009

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝባዊ አካባቢ ጥበቃና የኮንስትራክሽን ሚኒስቴር
The Federal Democratic Republic of Ethiopia
Ministry of Urban Development and Construction

ለሥርዓተ ዖታ ሚኒስትራሪያ መመሪያ
ከ/ል/ክ/ሚ/ር

ጉዳዩ:- የጸደቀ መመሪያ ስለመላክ!

በከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር ሥር በሚገኙ ሁሉም ቢሮዎች እና ጽ/ቤቶች ተፈጻሚ የሚሆኑትን የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ ቁጥር 16/2004 ሆኖ ከሰኔ 2004 ዓ.ም. ጀምሮ የፀደቀ መሆኑ ይታወቃል።

በዚሁ መሠረት የመመሪያውን አፈጻጸም እንድትከታተሉ የፀደቀው 1 ጥራዝ ሰነድ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አባሪ ተደርጎ የተላከ መሆኑን እየገለጽን የሆነዱ ግልባጭ የተመዘገበላችሁም እንድታስፈጽሙት እናሳስባለን።

ግልባጭ

- ለከቡር ሚኒስትር ዴኤታ (የኮንስትራክሽን ዘርፍ)
- ለከቡር ሚኒስትር ዴኤታ (የከተማ ልማት ዘርፍ)
- ለሚኒስትር ጽ/ቤትና የሚኒ-ካቢኔ ጉዳዮች ቢሮ
- ለማስፈጸም አቅም ግንባታና የለውጥ ሥራ አመራር ቢሮ
- ለከተማ መሬት ልማት ማኔጀመንት ቢሮ
- ለመሬትና መሬት ነክ ቋሚ ንብረት ምዝገባ ኤጀንሲ
- ለኮንስትራክሽን ኢንዱስትሪ ልማትና ፊትላቶሪ ቢሮ
- ለከተማ ነጻነት ጽዳትና ውበት ቢሮ
- ለከተሞች መልካም አስተዳደርና አቅም ግንባታ ቢሮ
- ለመኖሪያ ቤቶች ልማትና የመ የመንግሥት ሕንጻዎች ኮንስትራክሽን ቢሮ
- ለድጋፍ ሰጪ ማስተባበሪያ ቢሮ
- ለሕዝብ ግንኙነትና ኮሚዩኒኬሽን ጽ/ቤት
- ለተቀናጀ የመሬት መረጃ ንጥልነት ጽ/ቤት
- ለአዲት መመሪያ
- ለሕግ መመሪያ

ከ/ል/ክ/ሚ/ር
ከእንደ ጥራዝ አባሪ ጋር

ከሰላምታ ጋር
[Signature]

ክፍል ፯

20. የዲ.ሲ.ፕሊ.ን ጥፋት 23
21. የቅሬታ አቀራረብ ሥርዓቶች 23

ክፍል ፰

22. መመሪያው ስለሚሻሻልበት ሁኔታ 24
23. መመሪያውን ተግባራዊ የማድረግ ግዴታ 24
24. መመሪያው የሚጸናበት ጊዜ 24

የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ስርጭት የዓለማችን ከፍተኛ ችግር ከሆነ ውሎ አድሯል። እያስከተለ ያለው ችግርም ከጤና ችግር በላይ በመሆኑ የማህበራዊ፣ የኢኮኖሚያዊና የፖለቲካዊ ቀውሶችን አስከትሏል። በማስከተል ላይም ይገኛል። አገራችን ኢትዮጵያ ከድህነት ለመውጣት፣ ዘላቂ ልማት ለማረጋገጥና መልካም አስተዳደርን ለመገንባት የምታደርገውን ጥረት እየተፈታተነም ነው። ቫይረሱ እያስከተለ ያለው ሰብዓዊ ጉዳት አስከፊ ከመሆኑም በተጨማሪ መ/ቤቶች የሰለጠነ ባለሙያ እንዲያጡ፣ ሥራ ያልተሰራባቸው መደበኛ የሥራ ቀናት እንዲበዙ፣ ተተኪ የሰው ኃይል ለማሰልጠን የሚያስፈልገውን ተጨማሪ ወጪ እንዲያድግ፣ የተቋማት የሕክምና፣ የካሳ ክፍያና የቀብር ማስፈጸሚያ ወጪ እንዲንር፣ በአጠቃላይ የተቋማት የሥራ ውጤትና ትርፋማነት እያሽቆለቆለ እንዲሄድ ተፅዕኖ በማድረግ በሀገሪቱ አጠቃላይ ልማትና እድገት ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ ያሳድራል።

መንግስት የወረርሽኝን ስርጭት ለመግታትና እያስከተለ ያለውን ፈርጀ ብዙ ጉዳት ለመቀነስ በተቀናጀ ሁኔታ ለመቆጣጠርና ለመከላከል ይቻል ዘንድ ብሔራዊ ፖሊሲ በማውጣት እና ይህንንም ፖሊሲ መሠረት በማድረግ በአገር አቀፍ ደረጃ ህብረተሰቡንና የልማት አጋሮችን ያላተፋ በርካታ እንቅስቃሴዎችን ሲያደርግ ቆይቷል። እነዚህን ጥረቶች ይበልጥ አጠናክሮ ውጤታማ ለመሆን፣ በሥራ ቦታዎች የሚከናወኑ እንቅስቃሴዎች ወጥነት ያላቸውና በሀገራዊው የጤና ፖሊሲ መርሆዎች ላይ የተመሠረቱ እንዲሆኑ በተደረገው እንቅስቃሴ፣ በአገር አቀፍ ደረጃ በሴክተሮችና በተቋማት የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መመሪያዎች በመቅረጽ ወረርሽኝን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የተለያዩ ተግባራት በመከናወን ላይ ይገኛሉ።

የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴርም ይህንኑ ሁኔታ አጠናክሮ በመቀጠል ወረርሽኝን ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲሁም የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ቫይረስ በደማቸው ውስጥ ለሚገኝ ሠራተኞች ተገቢውን ትኩረት ለመስጠትና የኤድስ ህመምተኛ ለሆኑት ደግሞ አስፈላጊውን ድጋፍና እንክብካቤ ለማድረግ፣ በሀገራዊው የጤና ፖሊሲ መርሆዎች ላይ የተመሰረተ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ አዘጋጅቷል ። ይህ መመሪያ የፌደራል ሲቪል ሰርቪስ ሚኒስቴር የመንግስት መ/ቤቶች የስራ ቦታዎች ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲችሉ በወጣው መመሪያ አራት ተራ ቁጥር 4.1 መሰረት ተዘጋጅቷል።

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር የስራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ ቁጥር 16/2004” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

ለቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም ካልተሰጠው በስተቀር ለዚህ መመሪያ አፈጻጸም፡

- 1) “ሚኒስቴር መ/ቤት” ማለት፡- በአዋጅ ቁጥር 691/2003 የተቋቋመው የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር ነው።
- 2) “ሠራተኛ” ማለት፡- በከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት ተቀጥሮ የሚሠራ ሰው ነው።
- 3) “የበላይ አመራር” ማለት፡- የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር ሚኒስትር እና ሚኒስትር ዴኤታ ወይም እንደ አግባቡ ሌሎች የመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊዎችን ያመለክታል።
- 4) “የሥራ ቦታ” ማለት፡- የመ/ቤቱ ሠራተኞች ሥራቸውን የሚያከናውኑበት መደበኛ ስፍራ ነው።
- 5) “ኤች.አይ.ቪ” ማለት፡- ሰውነት በተፈጥሮ በሽታን ለመቋቋምና ለመከላከል ያለውን ችሎታ ወይም ብቃት የሚሸረሽርና ደረጃ በደረጃም ለበሽታዉ ወይም ለኢንፌክሽን የሚዳርግ ተህዋስ ነው።
- 6) “ኤድስ” ማለት፡- በኤች.አይ.ቪ ሳቢያ ሰውነት በተፈጥሮ ያለውን በሽታን የመከላከል አቅም በማዳከም በማንኛውም ተደራራቢ ኢንፌክሽን ከተያዘ በኋላ የሚከሰት የበሽታ መገለጫ ነው።
- 7) “ኤች.አይ.ቪ በደሙ ውስጥ ያለበት ሰው” ማለት፡- አግባብ ካለዉ ባለስልጣን መ/ቤት ፈቃድ ባገኘ የምርመራ ተቋም የግለሰቡ የደም ናሙና ተወስዶ ደረጃውን በጠበቀ የምርመራ ሂደት ቫይረሱ በደሙ ውስጥ ስለመኖሩ የተረጋገጠ ግለሰብ ነው።
- 8) “የኤድስ ህመምተኛ” ማለት፡- በኤች.አይ.ቪ ቫይረስ ሳቢያ ሰውነቱ በተፈጥሮ ያለው በሽታን የመከላከል ችሎታ መዳከም የተነሳ በሚከሰቱ የተለያዩ በሽታዎች የተያዘ ህመምተኛ ሰው ነው።

- 9) "ወላጆቻቸውን ያጡ ሕጻናት" ማለት፡- የሚኒስቴር መ/ቤቱ ሠራተኛ ክንበፋ ሰው/ሰዎች ተወልደው በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሳቢያ አንድ ወይም ሁለቱንም ወላጆቻቸውን ያጡ ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ሕጻናት ናቸው።
- 10) "የኤች.አይ.ቪ የደም ምርመራ" ማለት፡- በደም ውስጥ ኤች.አይ.ቪ መኖር ወይም አለመኖሩን ለማረጋገጥ የሚደረግ ደረጃውን የጠበቀ የደም ምርመራ ሂደት ነው።
- 11) "ቅድመ ምርመራ የምክር አገልግሎት" ማለት፡- ለኤች.አይ.ቪ የደም ምርመራ በፈቃደኝነት የቀረበ ሠራተኛ ምርመራ ከማድረጉ በፊት ለምርመራው የተነሳሳበትን ዓላማ መሰረት በማድረግ የምርመራው ውጤት በቀጣይ ሕይወቱ ላይ አሉታዊ ተጽእኖ እንዳያስከትል ተመርማሪው ሥነ-ልቦናዊ ዝግጅት እንዲያደርግ የሚረዳ የባለሙያ ምክር ነው።
- 12) "ድህረ ምርመራ የምክር አገልግሎት" ማለት፡- በፈቃደኝነት የኤች.አይ.ቪ ደም ምርመራ ላደረገ ሠራተኛ የደም ምርመራ ውጤቱን መሠረት በማድረግ በባለሙያ የሚሰጥ የምክርና የሥነ-ልቦና ድጋፍ ነው።
- 13) "የአባላዘር በሽታ" ማለት፡- በግብረ-ሥጋ ግንኙነት ወቅት ከአንዱ ሰው ወደ ሌላው ሰው በረቂቅ ህዋስ ወይም ጀርም አማካኝነት የሚተላለፍ ኢንፌክሽን/በሽታ ሲሆን፤ ጨብጥን፤ ክርክርን፤ ባምቡሌን፤ ቂጥኝን፤ ያካትታል።
- 14) "ኮንዶም" ማለት፡- በወንድ ብልት ላይ ወይም በሴት ብልት ውስጥ የሚጠለቅ ቅባትነት ያለው ፕላስቲክ ሲሆን፤ በግብረ-ሥጋ ግንኙነት ወቅት ኤች.አይ.ቪ ቫይረስን ጨምሮ ሌሎች የአባላዘር ተዋህስያንና ያልተፈለገ እርግዝናን የመከላከል ዕድል እንዲሰፋ የሚረዳ ነው።
- 15) "ግብረ-ኃይል" ማለት፡- በሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሥርጭትን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚያስተባብርና የሚሰራ የአባላት ስብስብ/ግብረ-ኃይል ነው።
- 16) "ድጋፍና እንክብካቤ" ማለት፡- ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ እና ህመማን ሠራተኞች እንዲሁም ወላጆቻቸውን ያጡ ሕጻናት የተሻለ አኗኗር እንዲኖራቸው እና ወረርሽኝንም በመቀነስ ረገድ የበኩላቸውን አስተዋጽኦ እንዲያበረክቱ የሚያግዝ ሰብአዊ፣ መንፈሳዊ፣ ሥነ-ልቦናዊ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ተግባር ነው።
- 17) "ምስጢር" ማለት፡- የአንድ ሰው የኤች.አይ.ቪ ምርመራ ውጤት ወይም የህመም ሁኔታ ከኤድስ ጋር ያለውን ዝምድና የተመለከተ የሕክምና ሪከርድ ወይም መረጃ በሚስጥር የሚያዝበትና ይፋ የማይወጣበት የአሰራር ሥርዓት ነው።
- 18) "የመከላከል ተግባር" ማለት፡- መንስኤው ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ የሆነ የአንድ የጤና ችግር ወይም በሽታ የሚያስከትል ተህዋስ እንዳይዛመት ተገቢ ጥንቃቄ የማድረግ ተግባር ሲሆን፤ በሽታውን ለመከላከል የሚደረግን ማንኛውም የማስተማርና ሌሎች ተግባሮችን ያካትታል።

- 19) "መቆጣጠር" ማለት፡- የኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ስርጭት እና ሊያስከትል የሚችለውን ጉዳት ለመቀነስና ባለበት ለማቆም የሚወሰድ እርምጃ ማለት ነው።
- 20) "ምቹ የስራ ሁኔታ መፍጠር" ማለት፡- አንድ የሚኒስቴር መ/ቤቱ ሠራተኛ ቫይረሱ በደመውስጥ መኖሩ በምርመራ ሲረጋገጥ ወይም ለሠራተኞች ሲገለጽ የተመደበበት የሥራ ክፍል ከአካላዊና ከእስክራሚያዊ የጤና ሁኔታዎች ጋር የተመቻቸ እንዲሆን ጥረት የማድረግ ወይም ወደ አመቺ ሥራ ማዛወር ወይም ሌሎች ተገቢ አስተዳደራዊ ድጋፎችን ማድረግ ነው።
- 21) "መረጃ" ማለት፡- ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን አስመልክቶ በሁሉም ዘንድ በግልጽ ሊታወቅ የሚገባ አሃዛዊ ጥንቅር ወይም ድፍን ንጽጽራዊ ትንታኔ የያዘ ወቅታዊ ዘገባ ነው።
- 22) "ትምህርታዊ ፕሮግራም" ማለት፡- በተደራጀ መልክ መልእክትን ለሚመለከተው አድማጭ ወይም ተመልካች በተጠና ዉጤታማ የማስተላለፊያ መንገድ መግለጽ ነው።
- 23) "ጥናትና ምርምር" ማለት፡- በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ላይ የተገኘ ዕውቀት፣ ሳይንሳዊ መረጃ፣ ግንትና የነጠረ ሃሳብን ወዘተ... ለሌሎች ዉጤታማ በሆነ መንገድ ማስተላለፍ ወይም በዚህ መነሻነት ተጨማሪ ዕውቀትና ሃሳብ ለማግኘት የሚካሄድ ጥናት ነው።

3. የመመሪያው ዓላማ

የመመሪያው ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

- 1) በሚኒስቴር መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር ምቹ ሁኔታዎችን ለመፍጠር፤
- 2) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በስራ ቦታዎች ያለውን አሉታዊ ተፅዕኖ በሚመለከት ግንዛቤ በማሳደግ የአመለካከትና የአስተሳሰብ ለውጥ ለማምጣት የሚያስችሉ ተግባራትን ለማካሄድ፤
- 3) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በሠራተኞች፣ በቤተሰቦቻቸው እንዲሁም በዘርፉ እና መ/ቤቱ እያደረሰ ያለውን አሉታዊ ተፅዕኖ በመከላከል ለመቀነስ ብሎም ለማስወገድ ጥረት ለማድረግ፤
- 4) በቫይረሱ ምክንያት ሕመማን ለሆኑ የሚኒስቴር መ/ቤቱ ሠራተኞች እንዲሁም በበሽታው ሳቢያ በሞት ለተለዩ የመ/ቤቱ ባልደረቦች ቤተሰቦች እንደአስፈላጊነቱና አቅም በፈቀደ መጠን ድጋፍና እገዛ ለማድረግ፤
- 5) ኤች.አይ.ቪ በደማቸው ውስጥ ያለና የኤድስ ህመማን የሆኑ የመስሪያ ቤቱ ሠራተኞች መድልዎ የማይፈጸምባቸው፣ ሰብዓዊ መብታቸው የተከበረ፣ ተገቢው ድጋፍና እንክብካቤ የሚደረግላቸው መሆኑን ለማረጋገጥ፤
- 6) በኤድስ ምክንያት ወላጆቻቸውን ያጡ ለአካለመጠን ያልደረሱ ህጻናት ልጆችና በአጠቃላይ ተጠቂ የህብረተሰብ ክፍሎች አቅም በፈቀደ መጠን የምግብ፣ የአልባሳት፣ የትምህርትና የጤና ድጋፍ የሚያገኙበትን ሁኔታ ለማመቻቸት።

4. የመመሪያው ተፈጻሚነት ወሰን

ይህ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ የሥራ አካባቢዎችና በሠራተኞች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ፪

የመመሪያው ስትራቴጂክ ጉዳዮች እና መርሆዎች

5. መመሪያው የሚያራምዳቸው ስትራቴጂክ ጉዳዮች

1) ዘርፈ ብዙነት

የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ወረርሽኝ ያልነካው የሕብረተሰብ ክፍልና ተፅዕኖ ያላሳደረበት የኢኮኖሚ ሴክተር የለም። ስለሆነም በሚኒስቴር መ/ቤቱ የሚከናወኑ ማናቸውም ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከልና የመቆጣጠር ፕሮግራሞች ሠራተኛውን ጨምሮ ሁሉንም የልማት አጋሮች ያቀፉና ንቁ ተሳትፎን ያረጋገጡ ሊሆን ይገባል። የሥራ ቦታዎችም ወረርሽኙን የመከላከል ተግባርን እንደመደበኛ ተግባር በመውሰድ ምላሽ መስጠት ይገባቸዋል።

2) ባለቤትነት

የኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመግታትም ሆነ የሚያስከትለውን ተፅዕኖ ትርጉም ባለው ደረጃ ለመቀነስ የሚቻለው በሥራ ቦታዎች በባለቤትነትና በኃላፊነት የመንቀሳቀስ ስሜት ሲኖር ነው። ስለሆነም የወረርሽኙን የአውዳሚነት ባህሪ በወል በመረዳት፣ ሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያውን እንደአስፈላጊነቱ በማሻሻል፣ የአፈጻጸም መመሪያዎችን በማዘጋጀት፣ ፈጻሚ አካላትን በማደራጀት፣ ዕቅድ በመንደፍ፣ በጀት በመያዝ፣ የአፈጻጸም መርሐግብር በማመላከትና የክትትልና የግምገማ ስርዓት በመዘርጋት ፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ፕሮግራሞችን ተግባራዊ ሊያደርግ ይገባል።

3) ፈጣንና የማያቋርጥ እንቅስቃሴ ማድረግ

ወረርሽኙ እስካሁን በሀገር ላይ ያደረሰው ጉዳት እጅግ በጣም ሰፊ ነው። ስለሆነም በሀገሪቱ በሁሉም መስኮች የሚካሄደው የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዘመቻ አስቸኳይና የሁሉም የጋራ ጉዳይ ተደርጎ ሊወሰድ ይገባል። ከዚህ አንጻር ሚኒስቴር መ/ቤቱም በፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ትግሉ ውስጥ ፈጣንና የማያቋርጥ እንቅስቃሴ ፈጥሮ ሊንቀሳቀስ ይገባል።

4) የስርዓተ ፆታ እኩልነት መብትን ማራመድ

ማንኛውም በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ላይ የሚደረግ እንቅስቃሴ ፆታ ተኮር ሊሆን ይገባል። በተጓዳኝም በሥራ ቦታ በሚካሄዱ የመከላከል፣ የድጋፍና እንክብካቤ ተግባራት ሴቶችን እና ወጣቶችን በንቃት ማላተፍ እጅግ አስፈላጊ መሆኑ ግንዛቤ ሊወሰድ ይገባል።

5) ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ ከሚገኝ ወገኖች ጋር ይበልጥ መተባበር

ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ ወገኖች ከግልና ከማኅበራዊ ልምዳቸው በመነሳት፣ ስለ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ለማስተማር ከፍተኛ አቅምና ብቃት አላቸው። የምክር አገልግሎት፣ ድጋፍና እንክብካቤ አገልግሎት ለመስጠትም መሰልጠን ይችላሉ። ከዚህ አኳያ በሥራ ቦታዎች የሚካሄዱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከል እንቅስቃሴዎች በእነዚህ ወገኖች የነቃ ተሳትፎ ሊታገዝ ይገባል። ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ ወገኖችን በፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ እንቅስቃሴ ማላተፍ የቫይረሱን ስርጭት ለመቀነስና የእነሱንም ሕይወት ለማሻሻል አስተዋፅዖ እንዳለው መገንዘብ ይገባል።

6) ውጤታማነት

የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መስፋፋት ልማትን እና የእድገት ውጤቶችን የመሸርሸር ጫና ከማሳደሩም በተጨማሪ ያለንን ውስን ጥሪት በልማት ላይ እንዳናውል ያደርጋል። ስለሆነም ወረርሽኝን ለመዋጋት የሚደረገው እንቅስቃሴ ውጤታማ ይሆን ዘንድ፣ ግልጽነትና ተጠያቂነት የተላበሰ አሠራር የማስፈን ጥሪት ተገቢ ትኩረት ሊሰጠው ይገባል።

7) አግባብ ያለው የሀብት አጠቃቀም

ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ድህነት ስር እንዲሰድና እንዲባባስ ያደርጋል። በአፀፋውም ለኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ተጋላጭነትን ያሳድጋል። ወረርሽኝን ለመግታት የሚደረገው እንቅስቃሴ ሀገራዊ ሀብትን በአግባቡና በወቅቱ የመጠቀም ጥሪትን ይጠይቃል። ስለሆነም በስራ ቦታ የሚካሄዱ ፀረ-ኤድስ እንቅስቃሴዎች የራስ ሀብትን በመፍጠርና በአግባቡ ጥቅም ላይ በማዋል መርህ ላይ ተመርስተው ሊካሄዱ ይገባል።

6. የመመሪያዉ ቁልፍ መርሆዎች

1) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ የሥራ ቦታ ጉዳይም መሆኑን መቀበል፤

የመስሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊዎችና ሠራተኞች ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ የሥራ ቦታዎችና አጠቃላይ አገራዊ የልማት ችግር መሆኑን በመቀበል፣ ወረርሽኝ በመስሪያ ቤቱ ተልዕኮ አፈጻጸምና በሠራተኞች ኑሮ ላይ የሚያስከትለውን ፈርጆ ብዙ ተጽዕኖ ለመቋቋም በባለቤትነት ስሜትና በቁርጠኝነት ይንቀሳቀሳሉ።

2) በሥራ ቦታ መድልዎና ልዩነት አለማድረግ፤

የኤች.አይ.ቪ ቫይረስ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ የመስሪያ ቤቱ ሠራተኞችና ሥራ ፈላጊ አመልካቾች ምንም ዓይነት መድልዎና መገለል አይደረግባቸውም።

3) በሥራ ቦታዎች ለሥርዓተ ፆታ እኩልነት እና ልዩ ትኩረት ለሚሹ ጉዳዮች ቅድሚያ መስጠት፤

ሀ/ መ/ቤቱ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስን እና ሌሎች የአባላዘር በሽታዎች ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚነድፈው ማንኛውም ፕሮግራም በሥርዓተ-ፆታ እኩልነት መርህ ላይ የተመሰረተ እና የሴቶችን ተሳታፊነት የሚያጎለብት ይሆናል።

ለ/ በተፈጥሯዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሮች ምክንያት ለኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ስርጭት ይበልጥ ተጋላጭ ለሆኑ ሴቶች፣ አካል ጉዳተኞች፣ ወጣት ሠራተኞች እና የሥራ ባህሪዎች ልዩ ትኩረት ይሰጣል።

4) ጤናማና ምቹ የሥራ አካባቢ የመፍጠር ጥረትን ማጠናከር፤

የሥራ አካባቢ ደህንነትና ጤንነት አጠባበቅ ፕሮግራሞችን በመንደፍና በመተግበር የመስሪያ ቤቱ የሥራ ቦታዎች ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሥርጭትና ሌሎች የጤና ጠንቆች ሥጋት የፀዱ ምቹና ጤናማ እንዲሆኑ ይደረጋል።

5) የውይይት፣ የምክክርና የድርድር ባሕል ማዳበር፤

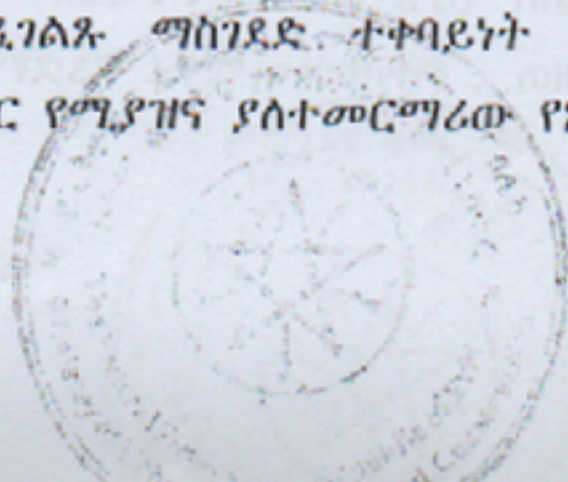
በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ ሠራተኞች እና በሌሎች አጋር ድርጅቶች መካከል በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዙሪያ በቅን ልቦናና በተጨማሪ መረጃ ላይ የተመሠረተ ወቅታዊ ውይይትና ምክክር ሊደረግ ይገባል።

6) የኤች.አይ.ቪ በደም ውስጥ መኖር ለሥራ ቅጥርና የሥራ ቀጣይነትን ለማረጋገጥ እንደ ብቃት መስፈርት እንዳይወሰድ ተገቢውን ጥረት ማድረግ፤

ክፍት የሥራ ቦታ ማስታወቂያዎች የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምርመራን ሊያስገድዱ አይገባም። ነባር ሠራተኞችም ከሥራቸው ባህሪ አኳያ የሚያደርጓቸው የጤና ምርመራዎች አስገዳጅ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምርመራን አለማካተታቸውን መረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

7) የሠራተኞች የግል የጤና መረጃ በሚስጥር መያዝ እና ሚስጥር መጠበቅ፤

ሥራ አመልካቾችም ሆኑ ነባር ሠራተኞች ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር የተያያዙ የግል የጤና መረጃዎችን ያለፈቃዳቸው እንዲገልጹ ማስገደድ ተቀባይነት አይኖረውም። የሠራተኞች የግል የጤና መረጃ በሚስጥር የሚያዝና ያለተመርማሪው የጽሑፍ ፈቃድ

ወይም አግባብ ያለው አካል በሚያቀርበው ህጋዊ ጥያቄ ካልሆነ በቀር ለሌላ ሰነድ አካል የማይገለጽ መረጃ ነው። በተመሳሳይ ሁኔታም ሠራተኞች ስለ ባልደረባቸው ይህንን የመሰለ የግል የጤና መረጃ እንዲያሳውቁ ማስገደድ ሰብዓዊ መብትን የጣሰ ድርጊት ሆኖ ይወሰዳል። በሚ/ር መ/ቤቱ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምርመራ ውጤትን ጨምሮ የሠራተኞች የግል የጤና መረጃ በሚስጥር ሊጠበቅ ይገባል።

8) በኤች.አይ.ቪ ምክንያት የሥራ ውል እንዳይቋረጥ ማድረግ፤

በማንኛውም ሁኔታ የኤች.አይ.ቪ በደም ውስጥ መኖር የሥራ ውል ለማቋረጥ በቂ ምክንያት አይሆንም። እንደ ሌሎች በሽታዎች ሁሉ ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር ተያያዥነት ያላቸው በሽታዎች ሕመምተኛ የሆኑ ሠራተኞች የጤና አቋማቸው ሥራ እንዲሰሩ ብቁ የሚያደርጋቸው እስከሆነ ድረስ በተመደቡበትና ባሉት ሌሎች ተስማሚ የሥራ መደቦች ላይ ተዘዋውረው የመስራት መብታቸው የተጠበቀ ነው።

9) ወረርሽኝን በጋራና በቅንጅት መከላከል፤

ሁሉንም የሕብረተሰብ ክፍልና የልማት አጋሮችን በቅንጅት ያሳተፈና ቁርጠኛ አመራር ያለው ሀገራዊ ፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ እንቅስቃሴ ውጤታማ መሆኑን ተሞክሮዎች ያስረዳሉ። ስለሆነም የቫይረሱን ስርጭት ለመግታት በብሔራዊ ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎችና መመሪያዎች የተጠቀሱ የመከላከያ እርምጃዎች በሥራ ቦታዎች ተግባራዊ ሊደረጉ ይገባል።

በሥራ ቦታዎች ወረርሽኝን የመከላከልና የመቆጣጠር ሥራ በዕቅድ የተደገፈ ሆኖ ወቅታዊ ክትትልና ግምገማ ሊደረግበት ይገባል። ይህ ዓይነቱ በሥራ ቦታዎች ወረርሽኝን የመከላከል ዘርፈ ብዙ ሥራ ወቅታዊ መረጃ፣ ትምህርት እና የባህሪ ለውጥ ተግባራትን፣ በፈቃደኝነት ላይ የተመሠረተ የምክርና የደም ምርመራን፣ የተዛማጅ ሕመሞችን ህክምናን፣ ቫይረሱ ከእናት ወደ ልጅ እንዳይተላለፍ የመከላከል ሥራን፣ የፀረ-ቫይረስ መድኃኒት አገልግሎትን፣ የአባልዘር በሽታዎችን የማከም ሥራን፣ የፆታ እኩልነት ክልማት ሥራዎች ጋር አካትቶ ተፈጻሚ ማድረግን፣ የሥራ ላይ መብቶች ጥበቃን፣ ጥናትና ምርምር ማድረግን፣ የሥራ አካባቢ ንዕህና መጠበቅን፣ ጤናማና ምቹ የሥራ አካባቢ መፍጠርን፣ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያዎችን ማውጣትና አስፈጻሚ ግብረ ሀይል ማደራጀትን፣ የኤድስ ፈንድን ማቋቋም፣ በጀት መያዝን፣ የክትትልና የግምገማ ሥርዓት መዘርጋትን፣ በጉዳዩ ዙሪያ ከሌሎች አጋሮች ጋር ጠንካራ የሥራ ግንኙነትና ትብብር በማድረግ አቅም መገንባትን ...ወዘተ. ሊያካትት ይገባል።

10) በሥራ ቦታዎች ድጋፍና እንክብካቤ ማድረግ፤

ድጋፍ እና እንክብካቤ በሥራው ዓለም ለሚካሄድ የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምላሽ ፈርቀዳጅ ዕርምጃዎች ናቸው። ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሰዎችን ጨምሮ ሁሉም ሠራተኞች ሕግ ወይም የአስተዳደር ደንብ በሚፈቅደው መሠረት የጤና አገልግሎት መስጫ ተቋሞችን የመጠቀም፣ ጥቅማ ጥቅሞችን የማግኘት፣ የማህበራዊ ዋስትና ፕሮግራሞች ተጠቃሚ የመሆን እና ተገቢ የሆነ አስተዳደራዊ ድጋፍና እገዛ ሊደረግላቸው ይገባል።

ቫይረሱ በደማቸው በመኖሩ ምክንያት ተደጋጋሚ ሕመም የሚያጋጥማቸው ሠራተኞች የተራዘመ የሕክምና ፈቃድ እንዲያገኙ ማድረግን፣ የጤና አቋማቸውን ባገናዘበ መልኩ ጥቅማቸው ሳይጓደል ወደ ቀላል ሥራ የመዛወር ድጋፍ ሊያገኙ ይገባል። ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን አስመልክቶ በሥራ ቦታዎች ለሠራተኞች የሚሰጡ የሕክምና፣ የድጋፍና እንክብካቤ ፕሮግራሞች (የጤና ክትትል፣ እንዲሁም ሌሎች ማህበራዊ ድጋፎች) በዋነኛነት በሠራተኛው የጋራ ስምምነት በሚዋጣ ወርሃዊ የኤድስ ፈንድ ላይ የተመሰረቱ ሊሆኑ ይገባል። በሥራ ቦታ የሚሰጠውን ድጋፍና እንክብካቤ በተቋሙ ውስጥ የተቋቋመ የተለያዩ ኮሚቴዎችና ቢሮዎች ሊደግፉት ይገባል። በመ/ቤቱ የሚካሄዱ የድጋፍና እንክብካቤ ሥራዎች ከሌሎች ግብረ ሰናይ ድርጅቶች በሚገኝ የፋይናንስ እገዛ ሊካሄዱ ይችላሉ። እነዚህ ተግባራት በተቻለ መጠን የሠራተኛውን ቤተሰብ፣ የአካባቢውን ሕብረተሰብና በተለይም ወላጅ አልባ ሕጻናትን ሊያካትቱ ይገባል።

ክፍል ፫

7. የመመሪያው አጠቃላይ የማስፈጸሚያ ስትራቴጂዎች

- 1) በሚኒስቴር መ/ቤቱ የሚካሄዱ ማናቸውም ፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞች ሁሉንም የሚኒስቴር መ/ቤቱን ሠራተኞችና ኃላፊዎች የሚያሳተፉ እና የፈጣን ተግባራዊ ምላሽ መርህን ከግንዛቤ እንዲያስገቡ ማድረግ፤
- 2) በሠራተኛው ስምምነት የኤድስ ፈንድ በማቋቋም፣ በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ለተጉዳ ሠራተኞች እና ወላጆቻቸውን ላጡ ህፃናት የሠራተኛ ልጆች የሕክምና፣ የመድሃኒት፣ የተመጣጣኝ ምግብና ሌሎች ድጋፎች በዘላቂነት እንዲያገኙ ማድረግ፤
- 3) በመ/ቤቱ የሚካሄዱ ፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞችን ከጤና ፕሮግራም ጋር የተቀናጁ ማድረግ፤

- 4) ወረርሽኝን ከመከላከል አኳያ የሥራ ላይ መብቶች ጥበቃን ሊያጠናክር የሚችል ወቅታዊ የመመሪያ ማሻሻያ ማድረግ፤
- 5) በሴክተሩ የሚካሄዱ የፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞች የአካባቢውን ሕብረተሰብ ወረርሽኝን የመከላከል ጥረት የሚደግፍ እንዲሆን ማድረግ፤
- 6) የመ/ቤቱ አመራር አካላት ወረርሽኝን በመከላከል ረገድ ትኩረት እንዲሠጡና በቁርጠኝነት እንዲሳተፉ ማድረግ፤
- 7) ቀጣይነት ያለውና የባህሪ ለውጥ ሊያመጣ የሚችል የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ፕሮግራም ቀርጾ ተግባራዊ ማድረግ፤
- 8) በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ የምክርና የደም ምርመራ አገልግሎት በማመቻቸት ሠራተኛው ራሱን በማወቅ ዘመናዊ የአኗኗር ባህል እንዲያዳበር ማድረግ፤
- 9) በሠራተኛው ስምምነት የሥራ ቦታ የኤድስ ፈንድ በማቋቋም የሕክምና፣ የመድሀኒት፣ የፋይናንስና ሌሎች ማሻሻሪያ ድጋፎች በዘላቂነት እንዲኖር ማድረግ፤
- 10) የተጠናከረ ፀረ-ኤድስ የአጋርነት ግንኙነትና የቴክኒክ ትብብር ሥርዓት እንዲመሰረት በማድረግ ሁለንተናዊ የማስፈጸም አቅም ለመገንባት የሚያግዝ የአውቀት፣ የሎጂስቲክስና የፋይናንስ ድጋፍ የሚገኝበትን ሁኔታ ማመቻቸትና በጀትን በቁጠባና በዉጤታማነት መጠቀም፤
- 11) ከስራ ባህሪያቸው አኳያ ይበልጥ ለኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ተጋላጭ የሆኑና በሚያስከትለው ጉዳት ተጎጂ ለሆኑ ሠራተኞች ትኩረት በመስጠት በመከላከል እንቅስቃሴ በንቃት እንዲሳተፉ ማድረግ፤
- 12) የፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞች አፈጻጸምን ለመመዘን የሚያስችል ወቅታዊ የግምገማ ስርዓት መዘርጋት፤

ክፍል ፬

ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በሥራ ቦታዎች በመከላከልና በመቆጣጠር ረገድ የሚኒስቴር መ/ቤቱ የበላይ አመራር፣ ሠራተኞችና ቫይረሱ በደማቸው የሚገኙ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት

8. የሚኒስቴር መ/ቤቱ የበላይ አመራር ሥልጣንና ተግባራት፤

- 1) መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ክፍተኛ የሆነ የማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና፣ ፖለቲካዊ ቀውስ እንደሚያስከትል በመገንዘብ ቫይረሱን የመከላከልን ስራ የመደበኛ ስራው አካል በማድረግ

በአቅድ ተይዞና በጀት ተመድቦለት በተቀናጀ መልኩ ተካትቶ (mainstreaming) ተግባራዊ እንዲደረግ ሁኔታዎችን ማመቻቸትና አፈጻጸሞችን በየደረጃው መገምገም፤

2) ፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መመሪያ ተግባራዊነት መከበር እና መሥረዕ ፈጣንና ተገቢ የማስተካከያ እርምጃ መውሰድና መቆጣጠር፤

3) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በሥራ ቦታዎች ከመከላከልና ከመቆጣጠር አንጻር የሚካሄዱ እንቅስቃሴዎች ለችግሩ ይበልጥ ተጋላጭ ለሆኑ የመ/ቤቱ ሠራተኞች እና የሥራ ቦታዎች ትኩረት እንዲሰጥ ማበረታታት፤

4) ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሠራተኞች ከሌሎች ሠራተኞች ጋር እኩል መብትና ግዴታ ስላላቸው፡-

ሀ) በምልመላና በስራ ቅጥር ሥርዓት፤

ለ) በሥራ ምደባ፣ በእድገት፣ ዝውውር፤

ሐ) በደመወዝ ጭማሪና በሌሎች ጥቅማጥቅሞች አሰጣጥ፤

መ) በሥልጠናና በትምህርት ዕድል፤

ሠ) ለሕዝባዊ አገልግሎት በሃላፊነት በመመረጥ፤

ረ) የጤና አገልግሎት በመጠቀም፤

ሰ) በሕግ፣ በአስተዳደር ደንብና ለሠራተኞች በተሠጡ ሌሎች መብቶች ላይ ምንም ዓይነት መድሎና ልዩነት እንዳይደረግ ማድረግ፤

5) ፀረ-ኤድስ እንቅስቃሴዎችና ፕሮግራሞች የስርዓተ ያታ እኩልነት መብትን የሚያራምዱና የሴት ሠራተኞችን ተሳትፎና ብቃት የሚያሳድጉ መሆናቸውን ማረጋገጥ፤

6) የማንኛውም ሠራተኛ የኤች.አይ.ቪ ምርመራ ውጤት ሁል ጊዜ በሚስጥር እንዲጠበቅ ማድረግ፤

7) መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር በሚያደርጋቸው እንቅስቃሴዎች ሁሉም የሥራ ክፍሎች እንዲሳተፉ ማድረግ፤

8) ኤች.አይ.ቪ በደማቸው የሚገኝ ወይም የኤድስ ሕመምተኛ ሠራተኞች እና ቤተሰቦቻቸው አቅም በፈቀደ መጠን ማንኛውንም ድጋፍና እንክብካቤ እንዲያገኙ ማድረግ፤

9) በመ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር በሚደረጉ እንቅስቃሴዎች ላይ የክትትልና ቁጥጥር ሥርዓት እንዲዘረጋ ማድረግ፤

10) ሠራተኛው ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በዘላቂነት በባለቤትነት ስሜት ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲችል በተደራጀ መልኩ እንዲንቀሳቀስ የተመቻቸ ሁኔታ እንዲፈጠርለት ማድረግ፤

11) በመ/ቤቱ የሚካሄዱ ፀረ-ኤድስ ፕሮግራሞችንና ተግባራትን አፈጻጸም የሚያስተባብር፣ የሚከታተልና የሚቆጣጠር የሥራ ክፍል እና የያታ ስብጥርን የጠበቀ በፈቃዳቸው ለመሳተፍ የሚፈልጉና ቫይረሱ በደማቸው ውስጥ ያለ ሠራተኞችን ያካተተ፣ ከልዩ ልዩ

- የሥራ ክፍሎች የተወጣጣ ግብረ-ጋይል እንዲቋቋም ማድረግ፤ የቅርብ ግንኙነትም በመፍጠር ማጠናከርና ማበረታታት፤
- 12) አግባብ ካላቸዉ የሥራ ቦታ አጋሮች፤ ከመንግስት አስፈጻሚና ክፍትህ አካላት፤ ቫይረሱ በደማቸዉ ውስጥ በሚገኝ ወገኖች ከተመሰረቱ ማህበራትና ከሲቪል ማህበራት ጋር ቅንጅታዊ የትብብር ግንኙነት በመመስረት የጋራ ምክክር ሥርዓት መፍጠር፤
- 13) ወረርሽኝን በመከላከል፤ የሕክምና የድጋፍና እንክብካቤ እንዲሁም የሰብዓዊ መብት ጥበቃን የተመለከቱ ትምህርታዊ ዝግጅቶች እንዲካሄዱ መደገፍ፤
- 14) በመ/ቤቱ የሚካሄዱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከልና የመቆጣጠር ፕሮግራሞች በተቻለ አቅም በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የሠራተኞች ቤተሰቦችን ያካተቱ እንዲሆኑ ምቹ ሁኔታዎችን መፍጠር፤
- 15) በመ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከልና የመቆጣጠር ተግባራት በዖታ እኩልነት ላይ የተመሰረቱና አካል ጉዳተኞችን ከግንዛቤ ዉስጥ ያስገቡ መሆኑን ማረጋገጥ፤

9. የመ/ቤቱ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የኤች.አይ.ቪ መተላለፊያና መከላከያ መንገዶችን በማወቅ ለቫይረሱ ከሚያጋልጣቸው ሁኔታዎች እራሳቸውንና ቤተሰባቸውን መጠበቅ፤
- 2) የቫይረሱን መስፋፋት ለመከላከልና ለመቆጣጠር በተነደፉ ፖሊሲዎች፤ ፕሮግራሞች እና መመሪያዎች ላይ በሚደረገዉ ውይይት ላይ በቅንነት በመመካከርና ከስምምነት ላይ በመድረስ ተፈጻሚ እንዲሆኑ ግንባር ቀደም ተሳትፎ ማድረግ፤
- 3) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በመ/ቤቱና በሠራተኞች ላይ የሚያደርሰዉን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ተጽዕኖ ለመዳሰስና ተገቢ ምላሽ ለመስጠት የሚያስችሉ ጠቃሚ መረጃዎችን መስጠት፤
- 4) በመ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከል ቫይረሱ በደማቸዉ ውስጥ የሚገኝና ሕመምተኛ ለሆኑ ሠራተኞች እንዲሁም ወላጆቻቸዉን በኤድስ ሳቢያ ላጡ ልጆች ድጋፍና እንክብካቤ ለማድረግ አቅም በፈቀደ መጠን የሙያ፤ የፋይናንስና የማቴሪያል ድጋፍ ማድረግ፤
- 5) በመ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን አስመልክቶ ወቅታዊ መረጃዎች፤ የባህሪ ለዉጥን ሊያመጡ የሚችሉ ትምህርታዊ የሥልጠና ፕሮግራሞች፤ በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ የምክርና የደም ምርመራ፤ የኮንዶም አቅርቦት፤ ድጋፍና እንክብካቤ እንዲሁም የሕክምና አገልግሎት እንዲኖር እና መሰረታዊ የስራ ላይ መብቶች እንዲተገበሩ አስተዋጽኦ ማድረግ፤
- 6) ኤች.አይ.ቪ በደማቸዉ ውስጥ የሚገኝና የኤድስ ሕመማን የሆኑ ሰራተኞች እንዲሁም ሥራ ፈላጊዎችን ሰብአዊ መብት ማክበር፤ የአድልዎና የማግለል ተግባር አለመፈጸም፤ ተገቢዉን ፍቅር፤ ድጋፍና እንክብካቤ ማድረግ፤

- 7) በመ/ቤቱ ምቹ የስራ ሁኔታን በመፍጠር የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ስርጭትን ለመቀነስ የሚደረገውን ጥረት መደገፍ
- 8) ከሥራ ባህሪያቸው አንፃር ከደምና ከሰውነት የውስጥ ፈሳሽ ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ያላቸው ሠራተኞች የተፈቀደላቸውን የአደጋ መከላከያ መሳሪያ በአግባቡ መጠቀም፤
- 9) በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዙሪያ የሚሰጡ ሥልጠናዎች፣ የግንዛቤ ማስጨበጫዎች፣ ምክክሮችና ወቅታዊ መረጃዎችን በንቃት መከታተልና ተግባራዊ ማድረግ፤
- 10) መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር በሚያዘጋጁባቸው የአሰራር ማዕቀፎች ላይ በንቃት መሳተፍ፤
- 11) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚካሄደውን ጥረት ለማሳካት በፍቃደኝነት ላይ የተመሰረተ የሞያ፣ የገንዘብና የቁሳቁስ ድጋፍ ማድረግ፤
- 12) በሥራ ቦታዎች በሴት ሠራተኞች፣ ተለማማጅ ሰልጣኝ ሠራተኞች፣ አካል ጉዳተኞች፣ ሥራ ፈላጊ አመልካቾችና ተገልጋዮች ላይ ወሲባዊ ጥቃትና ትንኮሳ ከመፈጸም መታቀብ፤
- 13) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከል፣ ለመቆጣጠርና የሥራ ቦታ መመሪያውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ማከናወን፡፡

10. ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሠራተኞች ተግባርና ኃላፊነት

- 1) መ/ቤቱ በሚያዘጋጁባቸው ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የመከላከልና የመቆጣጠር እንቅስቃሴዎች ውስጥ በንቃት መሳተፍ፤
- 2) ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን አስመልክቶ ልምድና ተሞክሮን በማጋራት በሥራ ቦታዎች የባህሪ ለውጥ እንዲመጣ አርአያነት ያለው ተግባር ማከናወን፤
- 3) ስለኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በየወቅቱ የምክር አገልግሎት ማግኘት እና የህክምና ክትትል ማድረግ፤
- 4) የበሽታውን ስርጭት ከሚያባብሱ ድርጊቶች በመቆጠብና ቫይረሱ ወደ ሌሎች ሰዎች እንዳይሠራጭ የበኩላቸውን ጥረት ማድረግ፤

ክፍል ፩

በመ/ቤቱ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ግብረ-

ኃይል አደረጃጀትና አሠራር

11. ግብረ-ኃይል ስለማቋቋም

የፌዴራል ሲቪል ሰርቪስ ሚኒስቴር የመንግስት መ/ቤቶች የሥራ ቦታዎች የኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲችሉ ባወጣው መመሪያ ክፍል አራት፣ ተራ ቁጥር 4.1 መሠረት ሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሥርጭት መከላከያና መቆጣጠሪያ ግብረ-ኃይል ያቋቁማል።

12. የግብረ-ኃይሉ አደረጃጀት

1) የግብረ-ኃይሉ አባላት

የመ/ቤቱ የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ግብረ-ኃይል ተጠሪነቱ ለስርዓተ ጾታ ሜዴንስትራሚንግ መምሪያ ሆኖ የሚከተሉትን አባላት ያካተተ ይሆናል።

ሀ/ የስርዓተ-ጾታ ሜዴንስትራሚንግ መምሪያ ኃላፊ - የግብረ-ኃይሉ ሰብሳቢ፤

ለ/ ከሁሉም የመ/ቤቱ የሥራ ክፍሎች የተወከሉ ሠራተኞች - አባላት፤

ሐ/ አንድ የተቀጠረ/የተመደበ ሠራተኛ (ፎካል ፐርሰን) አባልና ፀሐፊ ናቸው።

2) የግብረ-ኃይሉ ቢሮ

ግብረ-ኃይሉ ተግባርና ኃላፊነቱን በአግባቡና በተቀላጠፈ ሁኔታ መወጣት ያስችለው ዘንድ አንድ ቢሮ እና የእለት ተእለት ተግባራቱን የሚያከናውን መደበኛ ሠራተኛ ይኖረዋል።

3) የግብረ-ኃይሉ ተግባርና ሃላፊነት

ሀ/ ግብረ-ኃይሉ የሚመራበትን የውስጥ ደንብ ያዘጋጃል፤ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፤

ለ/ የሥራ መርሃ ግብር ያዘጋጃል፤ በበላይ ኃላፊ ሲጸድቅም ተግባራዊ በማድረግ አፈጻጸሙን ይከታተላል፤

ሐ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚረዳ የሥራ እቅድና አመታዊ በጀት ያዘጋጃል፤ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፤ በእቅድ አፈፃፀም ክትትልና ግምገማ በማድረግ ለበላይ አመራሩ ሪፖርት ያቀርባል፤

መ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በዘርፉ ላይ የሚያሳድረውን አኮኖሚያዊና ማህበራዊ ተፅዕኖ ለመዳሰስና ተገቢ ምላሽ ለመስጠት የሚያስችሉ ጠቃሚ መረጃዎችን በማሰባሰብ በመረጃ ላይ የተደገፉ ተግባራትን ለማከናወን የተለያዩ ጥናቶችን ያካሂዳል፤

ሠ/ የቫይረሱን ስርጭት ለመግታት እንዲያስችል ተከታታይ ስልጠናዎች፣ የግንዛቤ ማስጨበጫ ፕሮግራሞችና የውይይት መድረኮች ለሠራተኞች ያመቻቻል፤

ረ/ ለሠራተኞች ራሳቸውን ከኤች.አይ.ቪ የሚከላከሉበትን እንዲሁም ቫይረሱ በደማቸው የሚገኝ ሠራተኞች እና ህመማን ድጋፍና እንክብካቤ የሚያገኙበትን ሁኔታ ያመቻቻል፤

ሰ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ከመከላከልና ከመቆጣጠር አኳያ ልምድ ለመቅሰም ከሌሎች አግባብ ካላቸው አካላት ጋር ግንኙነት ያደርጋል፤ ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ የሙያ፣ የቴክኒክ፣ የማቴሪያልና የፋይናንስ ድጋፍና የፕሮጀክት እገዛ የሚገኝበትን ሁኔታ ያመቻቻል፤ በበላይ አመራሩ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፤

ሸ/ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ በደማቸው ውስጥ ያለና የኤድስ ህመማን የሆኑ ሠራተኞች ሰብዓዊ መብት መከበሩንና ተገቢው ድጋፍና እንክብካቤ የተደረገላቸው መሆኑን ያረጋግጣል፤

ቀ/ የብሔራዊ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ፖሊሲ፣ የመንግስት መስሪያ ቤቶች የሥራ ቦታዎች የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ፣ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን የሚመለከቱ ሌሎች የፌዴራል የህግ ድንጋጌዎችና የሚኒስቴሩ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያና የውስጥ ደንብ ተግባራዊ መሆናቸውን ያረጋግጣል፤

በ/ የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ፈንድ ያቋቁማል፤

ተ/ ከመ/ቤቱ የበላይ አመራር የሚሰጡትን ሌሎች ተመሳሳይ ተግባራት ያከናውናል።

4) የግብረ-ጋይሉ ሰብሳቢ ተግባርና ህላፊነት

የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ግብረ-ጋይል ሰብሳቢ የግብረ-ጋይሉን ተግባርና ጋላፊነት በበላይነት ከመምራትና ከመቆጣጠር በተጨማሪ ከዚህ በታች የተጠቀሱት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

ሀ/ ቫይረሱን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የተነደፉ ፕሮግራሞችንና ዕቅዶችን በማጠናቀርና በማቀናጀት እንዲሠሩ ያደርጋል፤

ለ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በሥራ ቦታዎች ለመከላከልና ለመቆጣጠር የሚካሄዱ ጥረቶችን ያስተባብራል፤ ይከታተላል፤ የክትትልና የግምገማ ሥርዓት ይዘረጋል፤

ሐ/ በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዙሪያ የሥልጠና መርሃ-ግብሮችን ይዘረጋል፤ የቅስቀሳና የግንዛቤ ማስጨበጫ ሥራዎችን ይሠራል፤ የማስተባበርና የማቀናጀት ተግባራትን ያከናውናል፤

መ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የወጡ የስራ ቦታ እቅዶችንና መርሃ-ግብሮችን አፈፃፀም በሚመለከት ተገቢውን ክትትልና ግምገማ በማድረግ ለሚኒስቴሩ የበላይ አመራር ሪፖርት ያቀርባል፤

ሠ/ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የወጡ እቅዶችን ማስፈፀሚያ የሚወል ተጨማሪ የሃብት ምንጭ የሚገኝበትን መንገድ ያፈላልጋል፤

ረ/ በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ዙሪያ የጥናትና ምርምር ሥራዎች እንዲበረታቱ ያደርጋል፤

ሰ/ በግብረሀይሱ የሚታወቁትን ኤች.አይ.ቪ በደማቸው የሚገኝና የኤድስ ህመማትን ሠራተኞች ማንኛውም ጉዳይ በፈቃደኝነት ካልሆነ በስተቀር በሚስጥር እንዲያዝ ያደርጋል፤ ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፤

ሸ/ በተለየ ሁኔታ ለበሽታው ተጋላጭ የሆኑ አካላትን፣ ሴቶችንና አካል ጉዳተኞችን ያገናዘበ ስልጠናና ትምህርት ይሰጣል/እንዲሰጥ ያደርጋል፤

5) የፎካል ፐርሰን ተግባርና ኃላፊነት

ሀ/ ተጠሪነቱ ለግብረ-ሃይሱ ሰብሳቢ/ለስርዓተ ጾታ ሜይንስትራሚንግ መምሪያ ሆኖ የግብረ-ሃይሱን መርሃግብር መሰረት በማድረግና ከሰብሳቢው ጋር በመመካከር የዕለት ተዕለት ሥራዎች ያከናውናል፤ የግብረ-ሃይሱን የስብሰባ ጊዜ ያመቻቻል፤ ስለአፈፃፀሙም ለግብረ-ሃይሱ ወርሃዊ የአፈፃፀም ሪፖርት ያቀርባል፤

ለ/ ከሌሎች መንግስታዊና መንግስታዊ ካልሆኑ አጋር መ/ቤቶችና ተቋማት ጋር ግንኙነት በመፍጠር ቫይረሱን በመከላከል ረገድ ትምህርታዊና ሠራተኛውን አላታፊ የሚያደርጉ ፕሮግራሞች ያዘጋጃል፤

ሐ/ የግብረ-ሃይሱን ቃለ ጉባኤና የሥራ አፈፃፀም ሪፖርት ያዘጋጃል፤ አደራጅቶ በመረጃነት ይይዛል፤

መ/ የግብረ-ሃይሱን ሥራዎች በመደበኛነት ያቀናጃል፤ ያመቻቻል፤

ሠ/ የግብረ-ሃይሱን ዓመታዊ እቅድና በጀት በማዘጋጀት በግብረ-ሃይሱ አፀድቆ ለበላይ አካል/ለስርዓተ ጾታ ሜይንስትራሚንግ መምሪያ ያቀርባል፤

6) የግብረ-ሃይሱ ሂሳብ ሹም ተግባርና ኃላፊነት

ሂሳብ ሹሙ ከግብረ-ሃይሱ አባላት መካከል የሚመረጥና ተጠሪነቱ ለግብረ-ሃይሱ ሰብሳቢ ሆኖ የሚከተሉት ተግባራትና ሃላፊነቶች ይኖሩታል፡፡

ሀ/ “በከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር የሥራ ቦታ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ፈንድ” በሚል ስም የባንክ ሂሳብ ይከፍታል፤

ለ/ የሂሳብ ገቢና ወጪ በአግባቡ በመመዝገብ ይቆጣጠራል፤

ሐ/ በባንክ ሂሳብና ቼኮች ላይ ከግብረህይዱ ሰብሳቢ ጋር በጣምራ ይፈርማል፤

መ/ ዓመታዊና የሶስት ወራት የሥራና የፋይናንስ ሪፖርት ለግብረህይዱ አቅርቦ ያጸድቃል፤

ሠ/ አጠቃላይ የግብረህይዱን የሂሳብ መዛግብት፣ ቼክን ጨምሮ ልዩ ልዩ ሰነዶችን በጥንቃቄ ይይዛል።

7) የግብረ-ኃይሉ ገንዘብ ያዥ ተግባርና ኃላፊነት

ገንዘብ ያገዢ ከግብረ-ኃይሉ አባላት መካከል የሚሰየም ሲሆን፣ ተጠሪነቱ ለግብረ-ኃይሉ ሰብሳቢ ሆኖ የሚከተሉት ተግባራትና ኃላፊነቶች አሉት።

ሀ/ የግብረህይዱን ገቢ ግብረ-ኃይሉ በሚያወጣቸው ህጋዊ ደረሰኞች ይሰበስባል፤

ለ/ ከተለያዩ ምንጮች የተሰበሰበውን ገንዘብ በግብረህይዱ የባንክ ሂሳብ ገቢ በማድረግ ደረሰኞችን በጥንቃቄ ይይዛል፤

ሐ/ ለስራ ማስኬጃና ለግብረ-ኃይሉ ሥራ ጥቃቅን ወጪዎች የሚወልድ ክብር 3000.00 (ሦስት ሺህ ብር) ያልበለጠ መጠባበቂያ ገንዘብ ይይዛል፤

መ/ የግብረ-ኃይሉን የየወሩን የወጪና ገቢ ሂሳብ ከሂሳብ ሹሙ ጋር በመሆን ያመሳክራል፤

ሠ/ በሂሳብ ሹሙና በግብረ-ኃይሉ ሰብሳቢ ጣምራ ፊርማ ሲታዘዝ ገንዘብ ወጪ ያደርጋል፤

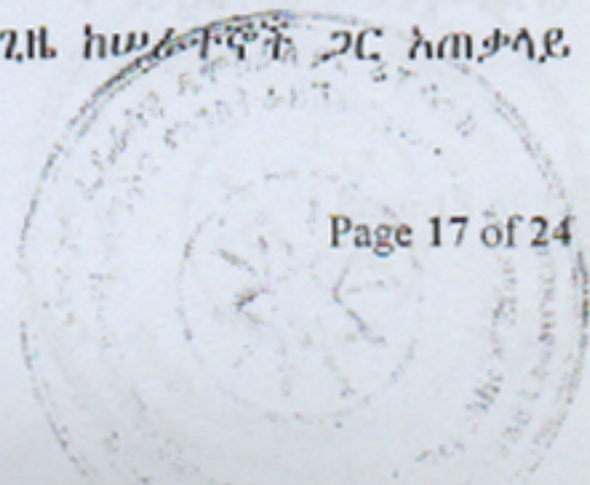
ረ/ እንዲከፈለው ለታዘዘለት ሰው ህጋዊ ደረሰኝ በመቀበል ወይም ለክፍያ በተዘጋጀ ሰነድ በማስፈረም ክፍያ ይፈጽማል፤

8) የሌሎች የግብረ-ኃይሉ አባላት ተግባርና ኃላፊነት

ከግብረ-ኃይሉ ሰብሳቢና ጸሀፊ በተጨማሪ የሌሎች የግብረ-ኃይሉ አባላት ተግባርና ኃላፊነትን በተመለከተ እንደግብረህይዱ አባልነታቸው አጠቃላይ የግብረህይዱን መርህ፣ ዓላማና ዋና ዋና ተግባራት መሰረት በማድረግ በሰብሰባዎች በመካፈል እና በወይይት ወሳኔዎችን በማሳለፍ ንቁ ተሳትፎ በማድረግ ኃላፊነታቸውን መወጣት የሚጠበቅባቸው ሲሆን፣ በዋናነት ግብረ-ኃይሉ በሚመራበት የውስጥ ደንብ መሰረት እያንዳንዱ አባል የሚያከናውነው የሥራ ድርሻ ሊሰጠው ይችላል።

9) የግብረ-ኃይሉ የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት

ሀ/ ግብረ-ኃይሉ በወር አንድ ጊዜ መደበኛ ስብሰባ የሚኖረው ሲሆን እንደአስፈላጊነቱ አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል። በዓመት አንድ ጊዜ ከሠራተኞች ጋር አጠቃላይ ስብሰባ ይኖረዋል።

ለ/ የግብረ-ጋይሉ ስብሰባ በሰብሳቢው ወይም ሰብሳቢው በማይኖርበት ጊዜ እሱ በጽሁፍ በሚወከለው አባል ይመራል።

ሐ/ ግብረ-ጋይሉ የሚያካሂደው የመደበኛ ስብሰባ ጥሪና አጀንዳ በግብረ-ጋይሉ ፀሀፊ አማካኝነት ቢያንስ ከስብሰባው አለት ሁለት ቀን በፊት ለተሰብሳቢዎች ሊሰጣቸው ይገባል።

መ/ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት መሆኑን ለግብረ-ጋይሉ አስረድቶ ተቀባይነት ካላገኘ በስተቀር ማንኛውም አባል የመደበኛም ሆነ የአስቸኳይ ስብሰባ ጥሪ ደርሶት መቅረት አይችልም።

ሠ/ ያለ በቂ ምክንያት በተደጋጋሚ በስብሰባ የማይሳተፍ አባል ሲኖር ከአባልነት እንዲነሳ ይደረጋል።

ረ/ በማንኛውም የግብረ-ጋይሉ ስብሰባዎች ከአባላቱ ከግማሽ በላይ (50+1) ከተገኙ ስብሰባው ይቀጥላል።

ሰ/ ማንኛውም የግብረ-ጋይሉ የስብሰባ አጀንዳዎች ወይይት ተደርጎባቸው ወሳኔ የሚያገኙት ከዕለቱ ተሰብሳቢዎች በሶስት አራተኛ ድምጽ የተደገፉ ሲሆን ብቻ ነው።

ሸ/ ማንኛውም የግብረ-ጋይሉ ስብሰባዎች በግልጽነትና በተጠያቂነት እንዲሁም ዲሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ ወይይት የሚካሄድባቸው ሲሆን፤ በፀሀፊው አማካኝነት ቃለ ጉባኤ ተይዞ ስብሰባው በተጠናቀቀ በሁለት ቀናት ውስጥ ተሰብሳቢዎች ፈርመውበት በሰነድነት መቀመጥ ይኖርበታል።

10) የግብረ-ጋይሉ የሥራ ክፍልና ልዩ ልዩ መገልገያዎች

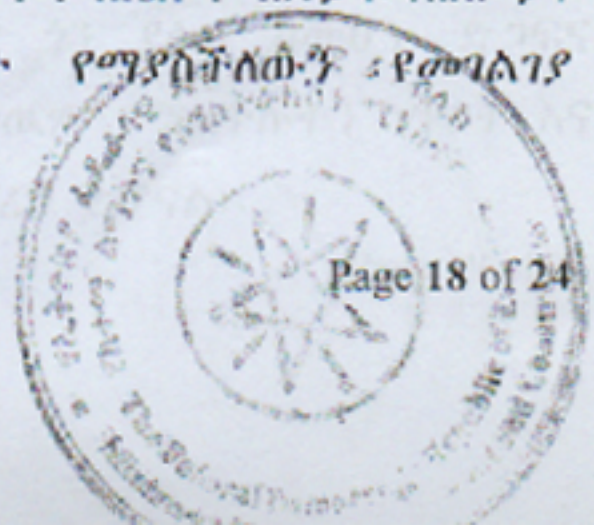
ሀ/ ግብረ-ጋይሉ መደበኛ ተግባሩን የሚያከናውንበት ቢሮ ይኖረዋል።

ለ/ የግብረ-ጋይሉ አባላት ሙሉ ጊዜአቸውን ቢሮአቸው ውስጥ ሆነው መደበኛ ሥራቸውን ሲያከናውኑ፤ ለተገልጋዮች ተገቢውን አገልግሎት የሚሰጥ ፎካል ፐርሰን የተዘጋጀውን ቢሮ በመንግስት መደበኛ የሥራ ሰዓት ክፍት አድርጎ አገልግሎት ፈላጊዎችን ያስተናግዳል።

ሐ/ ግብረ-ጋይሉ ለቢሮው ስራ ማከናወኛ ከመ/ቤቱ የሚሰጡትን ንብረቶች በሃላፊነት ተረክቦ በጥንቃቄ አገልግሎት ላይ ያወላል።

መ/ ለስራው አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች ተጨማሪ የመገልገያ ቁሳቁሶችን፤ ግብረ-ጋይሉ ከበጎ አድራጊ ተቋማት በእርዳታ የሚያገኝበትን መንገድ በማፈላለግ እንዲሟሉ ያደርጋል።

ሠ/ በአቅድ የያዘቸውን ተግባራት ለማስፈጸም አስፈላጊ የሆኑና ከሌሎች በድጋፍ /በስጦታ/ ማግኘት ያልቻለውን፤ የበጀት አቅሙ ለመግዛት የማያስችለውን፤ የመገልገያ መሳሪያዎች ግዢ ለሚኒስቴር መ/ቤቱ ያቀርባል።

11) የውሎ አበል

የግብረ-ጋይሱ አባላት ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ ስራ ጋር በተያያዘ ከአዲስ አበባ ከተማ ወጪ ወደተለያዩ ስፍራዎች ሊንቀሳቀሱ የወሎ አበል ይከፈላቸዋል።

12) የግብረ-ጋይሱ የበጀት ምንጭ

የግብረ-ጋይሱ የበጀት ምንጭ፦

ሀ/ ከሚኒስቴር መ/ቤቱ ከሚመደብ መደበኛ በጀትና በስጦታ መልክ ከሚገኝ የማቴሪያልና ገንዘብ ድጋፍ፤

ለ/ ከሠራተኞች በፈቃደኝነት በየወሩ ከሚሰበሰቡ መዋጮ፤

ሐ/ በበጎ አድራጊ ድርጅቶች ከሚደረግ የፋይናንስ፣ የማቴሪያል እና የገንዘብ እገዛ ...ወዘተ. ይሆናል።

13) የግብረ-ጋይሱ የፋይናንስ አሰራር

ሀ/ ግብረ-ጋይሱ በዚህ መመሪያ ተራ ቁጥር 13 ንዑስ ቁጥር 6/ሀ መሰረት የራሱን የባንክ አካውንት ይከፍታል።

ለ/ የባንክ ሂሳቡ በግብረ-ጋይሱ ሰብሳቢ/በስርዓተ ጾታ ሜይንስትራሚንግ መምሪያ ኃላፊና በሂሳብ ሹመ ፊርማ ብቻ የሚንቀሳቀስ ይሆናል።

ሐ/ የገንዘብ ሂሳብ አሰራሩ በመደበኛው የጥንድ ሂሳብ (Double entry) የሚሰራ ይሆናል።

14) የግብረ ሀይሉን ሂሳብ አዲት ስለማድረግ

ሀ/ የሚኒስቴር መ/ቤቱ የአዲት መምሪያ በሚኒስትሩ ትእዛዝ፣ ወይም በግብረሀይሉ ጥያቄ ወይም በራሱ ተነሳሻነት የግብረ-ሀይሉን አጠቃላይ ሂሳብ ይመረምራል፤ ወጤቱን ለሚኒስትሩ ያቀርባል።

ለ/ በወጤቱም መሰረት ተገቢው እርምጃ ይወሰዳል።

ክፍል ፮

13. የድጋፍና እንክብካቤ አሰጣጥ

በኤች.አይ.ቪ. ምክንያት ታማሚ ለሆኑ የመ/ቤቱ ሠራተኞች እና ቤተሰቦቻቸው እንዲሁም ወላጅ አልባ ለሆኑ ሌሎች ህፃናት አቅም በፈቀደ መጠን ቁሳዊና ሞራላዊ እንክብካቤና ድጋፍ ማድረግ ቫይረሱን ከመዋጋት አንጻር ከፍተኛ አወንታዊ ጎን ያለው በመሆኑ ድጋፍና እንክብካቤ ማድረግ ይገባል። ድጋፍና እንክብካቤ የሚደረገውም የሚከተሉትን ነጥቦች እና በተራ ቁጥር 17 የተዘረዘሩትን መስፈርቶች መሰረት በማድረግ ይሆናል።

- 1) ድጋፍና እንክብካቤ የሚጠይቁ ሠራተኞች (ቤተሰቦቻቸው) የድጋፍ ጥያቄያቸውን ሊያቀርቡ የሚችሉበት ግልጽ አሰራር መዘርጋት፤ በየጊዜውም እየፈተሹ ማሻሻል፤
- 2) ድጋፍና እንክብካቤ የሚጠይቁ ሠራተኞችን (ቤተሰቦቻቸውን) የችግር ዓይነትና መጠን በማስረጃ በተደገፈ መልኩ ማጣራትና መለየት፤
- 3) ለድጋፍና እንክብካቤ የተለዩ ሠራተኞችን /ቤተሰቦቻቸው/ እንደችግራቸው አጣጥሞና ክብደት ከአድሎ በጸዳ መልኩ በቅደም ተከተል ማስቀመጥ፤
- 4) የድጋፍና እንክብካቤ ዓላማው ይሳካ ዘንድ ድጋፉን በቀጥታ ለተረጋገጠ /ለተጎዳገመ/ ሰው ወይም ሰዎች እንዲደርስ ማድረግ ወይም መስጠት፤
- 5) በተደረገው እንክብካቤና ድጋፍ ተረጋግጦ ወገን ምን ያህል በአግባቡ እንደተጠቀመበት እና ከዚህም ጋር በተያያዘ ድጋፍና እንክብካቤው እያመጣ ያለውን አዎንታዊም ሆነ አሉታዊ ውጤት መገምገምና ተገቢውን መረጃ መያዝ፤
- 6) ድጋፍና እንክብካቤ የሚደረግላቸው ወገኖች የተረጋገጡት ስሜት አድርገው የሰጠ እጅ ጠባቂ እንዳይሆኑ፤ እንደአስፈላጊነቱ ደረጃ በደረጃ ከተረጋገጡት ተላቀው የራሳቸው የገቢ ምንጭ እንዲኖራቸው ከሌሎች አጋሮች ጋር በመሆን ተገቢውን ጥረት ማድረግ፤
7. ለድጋፍና እንክብካቤ ከተለያዩ የገቢ ምንጮች የሚሰበሰበው የገንዘብና የማቴሪያል ድጋፍ ለታቀደለት ዓላማ ብቻ በአግባቡ ይወሉ ዘንድ በግልጽነትና በተጠያቂነት መርህ ላይ በመመስረት በቁጠባ መጠቀም፤
- 8) እንደ አስፈላጊነቱ የድጋፍና እንክብካቤ አሰጣጡን ሊያግዙ የሚችሉ ሌሎች አዎንታዊና ጤናማ አካሄዶችን መከተልና ተግባራዊ ማድረግ ተገቢ ይሆናል።

14. ለድጋፍና እንክብካቤ ብቁ ስለመሆን

የኤድስ ህመምተኛ የሆነ የመ/ቤቱ ሠራተኛ ወይም ሠራተኛው ከሞተ በኋላ ቤተሰቦቹ ለረዱ የሚችሉበት የገቢ መጠናቸውና ኢኮኖሚያዊ አቅማቸው በአግባቡ ተጠንቶና የችግራቸው መጠንና አንገብጋቢነት ታይቶ እንደየቅደም ተከተላቸው ቅድሚያ በመስጠት ይሆናል። በመሆኑም ድጋፍ የሚሰጠው፡-

- 1) የኤድስ ሕመምተኛ ለሆኑ ሠራተኞች፤ ቫይረሱ በደሙ ውስጥ የሚገኝ ሠራተኛ በተለያዩ የጤና ችግሮች የተነሳ የኤድስ ህመምተኛ መሆኑ በምርመራ ማስረጃ ሲረጋገጥ፤
- 2) በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ሳቢያ የመ/ቤቱ ሰራተኛ በሞት ሲለይ/ስትለይ ለቤተሰብ፤ ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች ወይም ቤተሰቦች ሌላ ለመኖር የሚያስችላቸው የገቢ ምንጭ የሌላቸው በመሆኑ ምክንያት ለዕለታዊ የኑሮ ችግር የተጋለጡ መሆኑ ሲረጋገጥ፤
- 3) በቁጥር ለተወሰኑ ወላጅ አልባ ህፃናት፤

15. የድጋፍና እንክብካቤ ጥያቄ አቀራረብ

በቫይረሱ ምክንያት ህመምተኛ የሆኑ የመ/ቤቱ ሠራተኞችና ቤተሰቦቻቸው ድጋፍ ሊያገኙ የሚችሉት ጥያቄያቸውን በዕሁፍ አድርገው ከተገቢው ማስረጃ ጋር ለጸረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ግብረጋይል ሰብሳቢ/ለስርዓተ ጾታ ሜዴንስትሪሚንግ መምሪያ ኃላፊ ሲያቀርቡ ብቻ ይሆናል። ለዚህም፡-

- 1) ድጋፍና እንክብካቤ ጠያቂው ሠራተኛ ለደረግለት የሚፈለገውን የድጋፍና እንክብካቤ አይነት የሚገለጽ የጽሁፍ ማመልከቻ በግንባር ወይም በሚወክለው ሰው አማካኝነት ለግብረ-ሀይሉ ሰብሳቢ/ለስርዓተ ጾታ ሜዴንስትሪሚንግ መምሪያ ኃላፊ ማቅረብ አለበት።
- 2) ከድጋፍ ጥያቄው ማመልከቻ ጋር አስፈላጊ የሆኑ ማስረጃዎች ዋና እና ፎቶ ኮፒ ተያይዘው መቅረብ አለባቸው። የማስረጃዎቹ ትክክለኛነት ከተረጋገጠ በኋላ ዋናዎቹ ለባለጉዳዩ የሚመለሱ ይሆናል።
- 3) በቃል የሚቀርቡ የድጋፍና እንክብካቤ ጥያቄዎች ተቀባይነት የላቸውም።

16. የድጋፍ አሰጣጥ መስፈርቶች

- 1) የድጋፍ ጠያቂው የገቢ መጠን፤
- 2) ያለበት የጤንነት ሁኔታና የሃኪም አስተያየት፤
- 3) የቤተሰብ ሁኔታና ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች ብዛት፤
- 4) ከሌሎች ድጋፍ አድራጊ ተቋማት የሚያገኘው ድጋፍ ካለ አይነትና መጠን፤
- 5) ከተረጋገጠ አንጻር መሠረታዊና አስፈላጊ ተብለው ሊወሰዱ የሚችሉ ጉዳዮችን ከግምት ውስጥ በማስገባት ይሆናል።

17. የድጋፍና እንክብካቤ አይነቶች

ከላይ በተራ ቁጥር 15 እና 17 የተቀመጡትን መስፈርቶች የሚያሟሉ በቫይረሱ ምክንያት ህመምተኛ የሆኑ የመ/ቤቱ ሠራተኞች፤

- 1) ለጤናቸው ተስማሚ በሆነ የሥራ አካባቢ እንዲሰሩ ማድረግ፤
- 2) የፀረ-ኤች.አይ.ቪ. መድኃኒት የሚያገኙበትን መንገድ ማመቻቸትና ተጠቃሚ ማድረግ፤
- 3) የገንዘብ ድጋፍ ማድረግ፤
- 4) እንደአስፈላጊነቱ የቁሳቁስ ድጋፍ ማድረግ፤

18. በገንዘብ የሚደረግ ድጋፍ

የሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና ፅዕቆጣጠሪያ ድጋፍ ፈንድ በጊዜም ሆነ በመጠን የሚያደርገው የገንዘብ ወይም የአይነት ድጋፍ ከሰራተኛው መዋጮ

እና ከሌሎች በሚያገኘው የገንዘብና የዓይነት ድጋፍና ዕርዳታ ላይ የተመሰረተ ስለሆነ ድጋፉ እንደገቢው ሁኔታ ሊጨምር ወይም ሊቀንስ ይችላል። በመሆኑም፡-

- 1) በቫይረሱ ምክንያት ህመምተኛ የሆነና ቤተሰብ የመሰረተ ሠራተኛ ድጋፍ በጠየቀ ጊዜ በወር የ300.00 ብር (ሦስት መቶ ብር) ድጋፍ ይደረግለታል። አቅም በፈቀደ መጠን ተጨማሪ ድጋፍ ሊሰጥ ይችላል።
- 2) ድጋፍ ጠያቂው ሠራተኛ በሕይወት እያለ ቤተሰብ ያልመሰረተና የሚያስተዳድራቸው አረጋውያን ካሉ በወር ብር 200.00፤
- 3) ቤተሰብ መስርቶ በኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ምክንያት ከዚህ ዓለም በሞት ለተለየ ሠራተኛ፡-
ሀ/ ከ1-4 ለሚሆኑ ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች ለእያንዳንዳቸው በወር ብር 100.00፤
ለ/ ከ4 በላይ ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች በድምሩ በወር ብር 500.00፤
ሐ/ የሚችሉ ሕጋዊ የትዳር ጓደኛ ምንም የገቢ ምንጭ የሌለው/የሌላት ከሆነ/ከሆኑ በወር ብር 200.00 (ሁለት መቶ ብር) ድጋፍ ይደረግላቸዋል።
- 4) ወላጅ አልባ የሆኑ ሌሎች ህፃናት ግብረ-ጎይሱ በሚወስነው መሠረት የሚረዱ ይሆናል።
- 5) ግብረ-ጎይሱ የገቢ መጠኑን መሠረት በማድረግ ለተረጋጁዎች ተጨማሪ የገንዘብ ድጋፍ የሚደረግበትን ሁኔታ በየወቅቱ እየተወያየ በመወሰን ተግባራዊ ሊያደርግ ይችላል።
- 6) ግብረ-ጎይሱ በዓይነት ድጋፍ ሊያደርግ የሚችልበት ሁኔታና አቅም ካገኘ ከገንዘብ ድጋፍ ጋር በተመጣጠነ መልኩ የዓይነት ድጋፍ ማድረግን በተመለከተ፤ እንደሁኔታው ተወያይቶ የሚወስነው ይሆናል።

19. ድጋፍና እንክብካቤ ስለሚቋረጥበት ሁኔታ

- 1) ድጋፍ የሚደረግለት ሠራተኛ ከዚህ ዓለም በሞት ሲለይና ቤተሰብ የሌለው ከሆነ፤
- 2) ድጋፍ የሚደረግለት ሠራተኛ የተሻለ የገቢ ምንጭ ወይም ድጋፍ በቋሚነት የሚያገኝበት ሁኔታ ሲፈጠርና ይህም በማስረጃ የተረጋገጠ ሲሆን፤
- 3) ይረዱ የነበሩ ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች ዕድሜያቸው 18 ዓመት መድረሱ ሲረጋገጥ፤
- 4) ይረዱ የነበሩ አረጋውያን ወላጆች፤ ባል/ሚስት በሞት ከተለዩ፤
- 5) ድጋፍ የሚደረግለት ሠራተኛ ወይም ቤተሰቡ፤ የሚደረግለትን የገንዘብና የዓይነት ድጋፍ ለታቀደለት ዓላማ ከማዋል ይልቅ ከዓላማው ተጻራሪ ለሆነ እና ችግሩን ሊያባብስ በሚችል ሁኔታ ጥቅም ላይ የሚያውል መሆኑ በማስረጃ በተደገፈ ሁኔታ ሲቀርብና በግብረሀይሱ ሲታመንበት ይሆናል።

የዲሲፕሊንና ቅሬታ ሥርዓቶች

20. የዲሲፕሊን ጥፋት

- 1) የሥራ ቦታዎችን ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ለመከላከልና አድሎአዊ አሠራሮችን ለማስቀረት እንዲቻል በመ/ቤቱ ሥራ ቦታ ላይ ኤች.አይ.ቪን ለማስተላለፍ የሚያስችሉ ድርጊቶች እንዲሁም ማንኛቸውም አድሎአዊ አሠራሮች ሰብአዊ መብትን የሚጥሉ ተግባራት በመሆናቸው የሥራ ቦታ ጥፋቶች ናቸው፤
- 2) ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር ተያይዘው የሚፈጸሙ ጥፋቶች በፌዴራል መንግስት ሠራተኞች አዋጅ ቁጥር 515/99 አንቀጽ 68 ላይ ከተደነገጉት ከባድ የዲሲፕሊን ጥፋቶች ጋር እኩል ክብደት ያላቸው ጥፋቶች ናቸው፤
- 3) በፌዴራል ሲቪል ሰርቪስ ሚኒስቴር የመንግስት መ/ቤቶች የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መመሪያ ላይ በተቀመጠው መሰረት በሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ቦታዎች በማናቸውም ሁኔታ ሆን ተብሎ ወይም በከባድ ቸልተኝነት ኤች.አይ.ቪን ለማስተላለፍ የሚደረጉ ድርጊቶችን መፈጸም በከባድ የዲሲፕሊን ቅጣት የሚያስቀጣ ተግባር ነው።
- 4) በመደበኛ ስራዎች ላይ እንዲሁም ቅጥር፣ እድገትና ዝግጁነት በማስታከክ በሌሎች ላይ የታወቁ ጥቃት መፈጸም ከባድ የዲሲፕሊን ጥፋት ነው።
- 5) በሚኒስቴር መ/ቤቱ ኤች.አይ.ቪ በደማቸው ለሚገኝ እና ለኤድስ ሕመማን ሰራተኞች የተረጋገጡላቸውን መብቶች ሆን ብሎ ወይም በቸልተኝነት መጣስ በከባድ የዲሲፕሊን ቅጣት የሚያስቀጣ ተግባር ነው።

21. የቅሬታ አቀራረብ ሥርዓቶች

- 1) ከኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር የተያያዙ ጥፋቶች ወይም አድሎአዊ አሠራሮች የተፈጸመባቸው ሠራተኞች አቤቱታቸውን በሚኒስቴር መ/ቤቱ የቅሬታ ሰሚኮሚቴ የማቅረብና የተሰጠውን ምላሽ በጽሁፍ የማወቅ መብት አላቸው።
- 2) የመ/ቤቱ ቅሬታ ሰሚኮሚቴም ድርጊቱ መፈጸሙን ካመነ በአጥፊው ሠራተኛ ወይም ሥራ ላይ በፌዴራል መንግስት ሰራተኞች አዋጅ ቁጥር 515/99 አንቀጽ 68/14 መሠረት የዲሲፕሊን ክስ እንዲቀርብ ጉዳዩን ለመ/ቤቱ የአስተዳደር አካል ወይም ሕግ አገልግሎት ይመራል፤ በዲሲፕሊን ተጣርቶ ሲቀርብለትም ውጤቱ ይሰጣል።

ክፍል ፩

ልዩ ልዩ ጉዳዮች

22. መመሪያዉ ስለሚሻሻልበት ሁኔታ

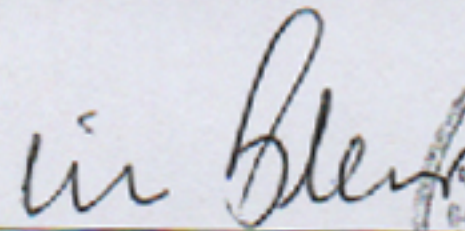
ይህ መመሪያ ቫይረሱ በህክምና ረገድ በሚኖረዉ ለዉጥ እንዲሁም በየጊዜዉ የሚወጡ ሕጎችን እና ሌሎች ገዢ/ወላጅ ጉዳዮችን ግምት ውስጥ በማስገባት እንደ አስፈላጊነቱ የሚሻሻል ይሆናል።

23. መመሪያዉን ተግባራዊ የማድረግ ግዴታ

የሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ ክፍሎችና ሠራተኞች ይህንን መመሪያ ተግባራዊ የማድረግ ግዴታ አለባቸዉ።

24. መመሪያዉ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከሰኔ 27 ቀን 2004 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

መከራይ ኃይሌ

የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስትር

